

Sid 2 **LEDAREN:** Norska sångprotesten är en värdedemonstration. Är Breivik annorlunda bara för att han aktivt förträngde det som var rätt har alla potential att döda.

TORSDAG 3 MAJ. NR 18/2012

Till kamp
för våra
kurvor

Sidan 8

Lägerliv
på lika
villkor?

Sidan 6

Björkstrand
utreder
på svenska

Sidan 5

Tro
med
kroppen

Sidan 10

Kristinestad väcker frågan: Får man sälja sin kyrka?

Förtroendevalda har diskuterat att sälja eller ge bort kyrkan som används endast sommartid. En arbetsgrupp försöker först få hjälp med underhållskostnaderna. Sidan 4

De söker psalmer med
finlandssvenskt sound

Sidan 12

Det medeltida Finlands
stolthet finns i Nousis

Sidan 14

Läger för dem som
vuxit ur Höstdagarna

Sidan 20

LEDARE MAY WIKSTRÖM

En himmel full av stjärner

KP RÄTTEGÅNGEN mot Anders Behring Breivik har blivit interaktiv. Dels väcker den naturligtvis starka reaktioner och intresse på ett allmänt plan. Men nu har den också initierat självrannsakan och mobilisering för det man vill tro på och stå för. Rent konkret syntes det i den massiva sångdemonstrationen som samlade tiotusentals människor i ett femtontal norska städer. Med bland de 40 000 som deltog i sångdemonstrationen utanför rättsalen i Oslo fanns också kulturministrarna från de fem nordiska länderna. Sången som Breivik hatar och beskrivit som "marxistisk hjärtvätt" heter *Barn av regnbuen*, och texten handlar om att leva tillsammans under "en himmel full av stjärner" som systrar och bröder, som barn av regnbågen.

REDAN INNAN RÄTTEGÅNGEN började bröt rättspsykiatrerna arm. Var denne Norges mest avskydde gärningsman tillräknelig eller inte? Häromveckan gör en av nestorerna i norsk psykiatri, professor Einar Kringle, en helomvändning och menar att gärningsmannen inte är psykotisk.

Själv hävdar Breivik att han visste vad han gjorde. Under rättegången har han vittnat om att han aktivt slog bort tankarna om medlidande för offren för att "han då inte skulle ha kunnat fortsätta".

Skrämmande enkelt påstår han att man kan förtränga det man vet är rätt när instinktiva känslor, som den att skydda den mindre och svagare, får alla inre röd lampor att blinka. Och ifall Anders Behring Breivik förklarats fullt kapabel att ta ansvar för sina handlingar följer frågan: Kan alla göra det han gjort? I ett populärt svenskt diskussionsforum går en tråd het kring hans eventuella psykopi. En av deltagarna slår huvudet på spiken: "Det jag egentligen undrar är varför du tycker det känns bra att kalla Breivik psykopat, hur tycker du att du distanserar dig från honom genom detta begrepp?"

Ja, diskussionen kring Breiviks tillräknelighet handlar kanske i grund och botten också om ett behov av att singla ut honom och säga att han inte är som vi andra, att vi inte kunde göra samma sak som han. Men är det helt sant?

"Rättegången har initierat självrannsakan och mobilisering för det man vill tro på och stå för."

VÄRDEN HAR INGET värde om ingen längre håller fast vid dem. "Två ting fyller själen med ständigt ny och tilldragande beundran och vördnad, ju oftare och intensivare tanken sysslar med dem: den stjärnbestrodda himlen över mig och den moraliska lagen inom mig", skriver en själsbesläktad författare tvåhundra år före sången om barnen under regnbågen och stjärnorna. Filósofen Immanuel Kants kända ord är också inrisade på hans gravsten. Hans kategoriska imperativ är direkt kopplat till den gyllene regeln: "Handla endast efter den maxim, om vilken du samtidigt kan vilja, att den ska bli en allmän lag." Det var den lagen Anders Behring Breivik medvetet valde att sätta åt sidan på det mest extrema sätt.

JU FLER som tydligt väljer att göra det motsatta och slår vakt om maximen i alla lägen, desto starkare växer övertygelsen om alla människobarns rättmätiga plats under stjärnehimlen.

PROFILEN: MAGNUS ENGBLOM

"Man ska inte jämföra sorger, men en del människors bekymmer känns små efter det vi gått igenom."

Pappa med hål i hjärtat

Den unga generationens kyrkopolitiker, lyder ett om-döme om Magnus Engblom som nu inleder sin andra period som lekmanombud i stiftsfullmäktige. Men han är också en pappa som har förlorat sin son.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

Magnus Engblom var bara 22 år när han år 1998 för första gången blev invald i församlingsrådet i Esbo. Också under perioden därpå var han yngst i rådet och fick agera expert varje gång ungdomsfrågor kom upp på agendan. I dag, som 36-åring, är han veteran i kyrkliga för-troendesammanhang.

Är inte kyrkopolitik något för äldre farbröder?

När jag började var det ett hopp i det okända. Inte heller i dag tycker jag att varje ärende i församlingsrådet eller stiftsfullmäktige är intressant – även om ärendet är viktigt. Men du kan föra fram ärenden som är intressanta för dig själv. Det beror på hur mycket du engagerar dig och på vilka frågor du vill driva.

Engblom fick inte kristendomen med modersmjölken. Han engagerade sig i församlingen efter att ha gått i skriftskola.

Det var församlingens ungdomskvällar, hjälpledutbildning och Höstdagar och Ungdomens kyrkodagar, som jag tyckte var väldigt intressanta. Hela tretton gånger tyckte jag UK var väldigt intressant, ler han.

Karriär som livsstil

Engblom vet att kyrkan tappar en hel del aktiva medlemmar just under den period i livet då han själv blev kyrkopolitiskt engagerad. Men han har inget framgångsrecept för att råda bot på problemet.

Vi har problem med att rekrytera nya präster i Borgå stift och det är märkligt med tanke på att det råder överproduktion av präster på den finska sidan.

Han tror inte att det finns lätta svar på varför det är så.

En orsak kan vara dagens karriärinriktade livsstil. Att vara präst känns inte som en karriär. Att jobba i kyrkan känns inte som att stiga i graderna, sin karriär skapar man någon annanstans.

Han skyndar sig att påminna om att

han själv jobbar som diplomingenjör i ett företag: han har inte heller valt kyrkan som arbetsplats.

Men det vet jag att om man jobbar bara för pengarna tappar man åtminstone halva meningen med jobbet. Du blir precis lika utbränd och trött om du har 5000 euro i månadslön som du blir om du har 1400 euro. I själva verket kan du ha mera innehåll i ditt 1400-eurojobb. Men det är sådant man inte tänker på i det skede då man ansöker om studieplats.

Engblom drömmer inte om att sädla om. Han valde att studera kemi vid tekniska högskolan och han gillar sitt jobb. Men han har haft nytta av det han lärt sig inom kyrkan.

Jag är van vid att läsa konstiga lagstiftningstexter så jag klarar av EU-direktiv. Och så har jag lärt mig att lyssna på människor utan att fråga efter vilken titel de har.

Svårt att se Gud

När Magnus Engblom blev aktiv i församlingen tog han emot det kristna budskapet ocensurerat, utan att reflektera över det. I dag säger han sig vara mer folkkyrklig än förr, mer vardagskyrklig.

Jag har ju blivit ingenjör och ingenjörer tänker på ett visst sätt, som du vet. Nu är jag ganska grå och sitter snällt i kyrkbänken och sjunger psalmer och är ganska nöjd med det.

Han har inte längre absoluta svar när det gäller tro och teologi.

Jag minns att vi hade en föreläsare i kemi som berättade hur elektroner åker runt atomer vid vissa energinivåer. Hon sa att hon inte vet varför de gör det, men Gud ville det. För mig handlar tro om att man måste våga ha osäkerheter i livet. Livet har lärt mig att det inte finns något som är säkert.

Det har han fått lära sig i en hård skola.

Det är ungefär ett år sedan vår son

Isak dog. Hela året innan, hans första och enda år, var en tung tid som fick mig att fråga varför vi råkade ut för något sådant. Jag visste ju att det fanns andra som drabbades av samma saker, men jag hade svårt att se Gud någonstans.

Isak föddes med en allvarlig kromosomavvikelse och hade många och långa diagnoser. Han var blind, hade svårt att äta, han hade tillväxstörningar och epilepsi och var delvis förståndshandikappad. Till slut fick han ett virus som slog ut hans lungor på bara en vecka.

Vi visste att prognosen var dålig, men som förälder hoppas man och kämpar hårt för sitt barn. Vi hade förväntat oss att han skulle leva längre.

Inte ensamma

Nu, ett år senare, har Magnus Engblom märkt att det trots allt går att leva vidare. Men det är tungt ibland.

Vi hade tränat oss i att ta emot chocker ända sedan Isak föddes. När han dog hade vi en känsla av att vi inte var ensamma. Det fanns många som brydde sig om oss och tog hand om oss.

Han minns inte så mycket av tiden just före och efter Isaks död. Men han vet att det var familjens lilla dotter som höll kvar sina föräldrar i vardagen.

Man måste ju laga mat, tvätta kläder och städa. Hade inte vår dotter funnits vet jag inte hur djupt vi hade sjunkit.

Ulrik Sandell, Isaks doppräst, kom på besök med jämna mellanrum och kollade upp läget.

Han var också med oss på sjukhuset när Isak dog. Han råkade vara alldeles nära, kanske hade Gud sina fingrar med i spelet. Ulrik råkade vara i närheten av Barnkliniken när jag ringde. Det var bara en kvart innan Isak dog.

Det hände på en lördag. På måndagen tog blomvaserna slut och ännu på onsdagen vållde blommorna in.

Vi hade huset fullt med blommor som visade att människor brydde sig.

Han har inte debatterat det som hände med Gud.

Någon sa till mig att Gud inte slänger på en utmaningar som man inte klarar av. Så barmhärtig är han i sin elakhet. Kanske är det så. Och för Isak var det som hände kanske en lättnad. Men vi har fortfarande ett stort hål i hjärtat.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Chefredaktör och ansvarig utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktion i Österbotten
Normalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds,
tfn (09) 612 615 54

Andreas Andersson
tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm
tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

Utges av:
Fontana Media Ab

Bank: Sampo
IBAN: FI34 8000
1301 1585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Sara Bondegård

Tryck: Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuuro,
gsm 041 447 5725

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar tfn (09) 612 615 50, **prenumeration@kyrkpressen.fi**. Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser: Finland & Norden 68 € Utlandet 78 €

EFTER ATT sonen Isak föddes med ett svårt handikapp har Magnus Engblom engagerat sig i Bamsegruppen, en stödgrupp för föräldrar till barn med specialbehov.
– Isak var det första Bamsebarnet som dog och det blev en chock för många andra som har specialbarn.

MAGNUS ENGBLOM

JOBBAR MED ATT UTVECKLA INDUSTRIELLA GOLVBELÄGGNINGAR.
”DET ÄR SOM ATT VARA KOCK.”

FAMILJ: CHARLOTTA OCH BARNEN LYDIA, SNART FYRA OCH ISAK SOM HANN FYLLA ETT INNAN HAN DOG.

GILLAR BRÄDPEL OCH FÖRSÖKER JOGGA OM VÄDRET TILLÅTER.

Westerlings tillbaka till Nepal

MISSION. Ben Westerling har valts till regionchef för Finska Missionssällskapet (FMS) i Nepal. I augusti 2012 flyttar han till Nepal tillsammans med sin hustru **Maria Westerling**, som också kommer att arbeta som Finska Missionssällskapets missionär i landet.

– Vår arbetsperiod är för två år framåt med möjlighet till förlängning på ytterliga-

re två år. Denna gång kommer vi att vara stationerade i huvudstaden Kathmandu, säger Maria Westerling.

Sina första arbetsperioder hos FMS gjorde paret mellan åren 1982–1990 på en internatskola för nepalesiska elever i Pokhara.

Ben Westerling arbetar för tillfället som försäljare på bokförlaget Fontana Media.

Scouterna firade i Åbo

KYRKHELG. I söndags firade scouterna kyrkhelg i Åbo. Denna gång stod Finlands svenska scouter, tillsammans med Kyrkans central för det svenska arbetet och Åbo svenska församling, värd för den traditionsenliga kyrkhelgen.

Helgen avslutade den nationella scoutveckan som i år fokuserade på kamratskap.

– Scouting är äventyr och vänner. Det är en hobby som aktiverar och som utvecklar oss som människor, både till kropp, själ och ande. Inom scoutingen betonas vi utöver alla dessa, förklarar **Ewert Gustafsson** från sjöscoutkåren Spejarna i Mariehamn, som varit med och arrangerat evenemanget.

Se bilder från helgen på www.kyrkpressen.fi.

ULRICA ELEONORA kyrka i Kristinestad blir för dyr för samfälligheten att underhålla. Nu ska en arbetsgrupp försöka skaffa hjälp utifrån. FOTO: SARA BONDEGÅRD

Ulrica Eleonoras framtid oviss

KYRKBYGGNADER. Ska anrika Ulrica Eleonora kyrka avyttras? Den frågan är högaktuell i Kristinestad. Men ännu är inte tiden mogen för det drastiska beslutet.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Kyrkans tjänstemän och förtroendevalda i Kristinestad har i jakten på inbesparingar kastat blickarna på en av stadens främsta turistattraktioner, Ulrica Eleonora kyrka, stadens gamla träkyrka.

Den senaste månaden har både gemensamma kyrkorådet och församlingens rådet i Lappfjärd-Kristinestads församling diskuterat om man ska sälja den eller donera den till staden Kristinestad.

– Kyrkan kostar oss 18 300 euro per år och skattepengarna minskar, säger samfällighetens förvaltningschef **Sirkka Högnäs**. Vi måste börja diskutera var vi ska spara. Vi behöver inte den kyrkan då vi har tre andra kyrkor, Kris-

”Museiverket har omöjliggjort en vetlig användning av våra kyrkor. Då man inte fått bygga kök i kyrkorna har man byggt församlingshem. Det har gått så länge det funnits pengar.”

Martti Toivanen

tinestads nya kyrka, Lappfjärds kyrka och Sideby kyrka.

Fyra söndagar per år

Ulrica Eleonora kyrka används endast sommartid. Kyrkan är inte uppvärmd och man firar gudstjänst där endast under de fyra julsöndagarna varje år. Därutöver avänds den till sommarvigslar. Slår man ut underhållskostnaderna per gång kostar kyrkan 1 328 euro per användning. Den nya kyrkan kostar 501 euro per användningsgång.

Enligt kyrkolagen är en församling inte skyldig att vidta skyddsåtgärder för en byggnad den äger men inte har skälig nytta av. Detta under förutsättning att underhållskostnaderna står i uppenbart missförhållande till de totala medel församlingen sätter på underhållet av alla sina byggnader.

– Man tycker ju att staden skulle ha ett intresse av Ulrica Eleonora-kyrkan, säger Högnäs. Vi har inte varit i kontakt med staden de senaste åren. Men det är ju i stor utsträckning samma förtroendevalda i både stad och församling.

Men även om församlingens rådet konstaterar att församlingen inte har eko-

nomiska möjligheter att underhålla kyrkobyggnaden ville man inte gå vidare med avyttringsförslaget. I stället vill man bilda en Pro Ulrica Eleonora-arbetsgrupp som ska utreda om det är möjligt att få ekonomiskt bidrag för underhållet från annat håll. Man hoppas att staden Kristinestad kunde hjälpa till exempel med att betala kostnaderna för bevakningen som nu sköts av en privat firma.

Arbetsgruppen Pro Ulrica Eleonora är inte tillsatt och det saknas också ett formellt beslut om att den ska tillsättas. Det enda beslut som finns är församlingens rådet ska bilda arbetsgruppen. Sannolikt kommer frågan upp där.

Kyrkpressen har inte lyckats få tag på semesterfirande kyrkoherde **Lars Nisula** för en kommentar. Nisula var den som i beredningen till församlingens rådet nämnde ordet försäljning först.

Kyrkoherden i Kristinestads finska församling, **Martti Toivanen**, har inte deltagit i några diskussioner som involverat en försäljning av Ulrica Eleonora. Han ser ändå motvilligt försäljningen som en framtida möjlighet.

– Visdomen utgår från att man konstaterar faktum, säger han. Faktum är att allt färre människor ska finansiera allt dyrare fastigheter. Och kyrkan kan ju inte bara syssla med fastighetsskötsel. På annat håll i världen säljer man kyrkobyggnader och även om ingen tycker om det så tror jag att vi kommer att stå inför det även här i Finland.

– Museiverket har omöjliggjort en vetlig användning av våra kyrkor. Då man inte fått bygga kök i kyrkorna har man byggt församlingshem. Det har gått så länge det funnits pengar men nu går det inte längre.

ULRICA ELEONORA

• **Kristinestads första träkyrka** byggdes 1654-1658. Den brann ner till grunden den 16 juni 1697.

• **Ulrica Eleonora** byggdes av trä på samma plats år 1700. Byggmästare var Gabriel Mårtensson.

• **Kyrkan** har restaurerats 1965.
• **Kristinestads nya kyrka** är från år 1897.

UNDERSTÖD KYRKOR

Petalax fick pengar

Malax församling fick 701 700 euro av Kyrkostyrelsen för renovering och ombyggnad av Petalax kyrka. Kyrkostyrelsen fördelade sammanlagt cirka 2,1 miljoner euro som byggnadsunderstöd till församlingarna i årets första utdelning. Församlingar i Borgå stift fick understöd för fem olika byggnadsprojekt.

Lemland-Lumparlands församling fick 29 500 euro för renovering av Lemlands

kyrka (byte till jordvärmesystem) och 2600 euro för renovering av församlingshemmet. Kronoby kyrkliga samfällighet fick 9 800 euro för renoveringen av kyrkorna i Terjärv och Nedervetil.

Kyrkostyrelsen beviljade också understöd till kyrkliga organisationer. Förbundet Kyrkans Ungdom beviljades 9 100 euro. Sammanlagt 36 organisationer eller projekt fick understöd i storlek varierade mellan 1 000 och 13 000 euro.

INVESTERING FÖRSAMLINGSHEM

Lån finansierar bygget i Esse

Församlingshemmet i Esse finansieras med lån.

Gemensamma kyrkofullmäktige i Pedersöre kyrkliga samfällighet beslöt senaste torsdag enhälligt att låna 2,7 miljoner euro för bygget.

– Diskussionen var livligt. Många betonade att vi är i en unik situation då vi inte har något sparat utan lånar till hela bygget, säger ordförande **Bertel Widjeskog**.

I beredningen av ärendet varnades för att investeringen kommer att inverka direkt negativt på

resurserna för verksamheten och de anställda.

– Därför togs beslutet med sorg i hjärtat. Men alla var överens om att Esse måste få sitt församlingshem, säger Widjeskog.

Byggets ritningar godkändes också efter omröstning om hisskonstruktionen.

3 FRÅGOR OM

Stipendier i religion

Kimitöns församling delar ut stipendier à 40 euro i samband med vårens betygsutdelning i Dalsbruks skola, Kimitonejdens skola och Kemiösaaren keskuskoulu.

När började ni dela ut stipendier i skolorna?
– Det har vi alltid gjort, ända sedan Dragsfjärds-tiden, säger **Pernilla Gustafsson**, ekonomichef i Kimitöns församling och hänvisar till tiden före år 2009 när Dragsfjärd var en egen församling. Skolstipendier är alltså en gammal tradition som följt med till den nya Kimitöns församling.

En hurdan elev är det som kan få ett stipendium av församlingen?
– Skolans personal bestämmer till vem eller vilka elever stipendierna går.
Kriteriet är att eleverna ska ha visat stort intresse för ämnet religion. Stipendiet kan gå till vem som helst mellan första klassen i grundskolan och gymnasiet.

Vem är det som överräcker stipendierna till eleverna?
– Lärarna delar ut utmärkelserna och skickar sedan skolans årsbok till oss.
MALIN AHO

COACHING!

Behöver du professionellt stöd och uppmuntran för att nå dina mål? För att lyckas göra de förändringar i ditt liv som du vill?
Coaching är ett bra verktyg för detta!
20€/gång
Coach Lillu Sandström-Viitala (ped.mag.)
telefon. 0405368848
email: sandtala@hotmail.fi

Magma sätter Björkstrand på utredningsjobb

GARVAD KYRKOMAN. Magma har gett Gustav Björkstrand i uppdrag att utreda språkkonsekvenserna av de olika strukturmödelerna. FOTO: JOHAN SANDBERG / KP-ARKIV.

VILKA FÖLJDER? Strukturdiskussionen får snart en språkkonsekvensbedömning.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

Många inom kyrkan funderar nu intensivt på följderna av de olika modellerna för församlingsstrukturen i ett storkommuns-Finland och utlåtandena haglar tätt. Nu vill också tankesmedjan Magma vara med. På ett seminarium för förtroendevalda och kyrkligt anställda som hölls i Tammerfors i förra veckan lovade Magma att stå för en utredning över språkkonsekvenserna i de olika modellerna. **Olav S Melin**, som ledde seminariet, kunde också avslöja att en vidtalad och villig utredningsman redan fanns: biskop emeritus **Gustav Björkstrand**.

– Hur vi än gör så går vi mot större förvaltningsenheter. Frågan är inom vilken modell vi bäst kan trygga Borgå stifts möjlighet att verka. Därför är jag glad och tacksam för det här initiativet, sade biskop **Björn Vikström**.

Han var tillsammans med statssekreterare **Marcus Rantala** och kyrkomötesombudet **Stig Kankkonen** en av inledarna vid semina-

riet, som hade samlat förvänsamt få deltagare, kring femton personer.

– När jag såg antalet kaffekoppar som radats fram trodde jag att jag kommit fel. Här borde ju hela stiftet ha varit med! tyckte riksdagsledamoten **Nils-Anders Granvik**, som sökt sig till Tammerfors i egenskap av förtroendevald i Kronoby kyrkliga samfällighet.

Diskussion blev det ändå. Statssekreterare **Rantala** uttryckte en försvinnande önskan om att kyrkan inte har synat de språkliga konsekvenserna av de modeller som nu ligger på bordet. – Här tycker jag faktiskt att staten har varit bättre än kyrkan, sade han.

Stig Kankkonen varnade för ett allt för snävt inåtperspektiv.

– Vi måste komma ihåg att hur vi än vänder oss måste våra lösningar alltid vara förankrade hos majoriteten, påpekade han.

Minoriteter finns det däremot också i det svenska stiftet:

– Vore det inte en idé att uppmana Magmautredaren att ta med perspektivet hos de finskspråkiga minoriteterna på svenska orter i arbetet, tyckte **Jonas Wikström**, förtroendevald i Korsholm.

Lärkkulla Bed & Breakfast

Välkommen till Lärkkulla! Vi tar hand om dig!

Trivsamt boendialternativ i en vacker miljö. På Lärkkulla bor du omgiven av naturen och en skön omgivning, men ändå nära till stadens centrum.

Mera information om våra kurser och vår övriga verksamhet hittar du på www.larkkulla.net

Tfn (019) 2757 200, info@larkkulla.net

UNDVIK VATTENSKADOR.

VÄRDESÄKRA DITT HUS.

Problemet har funnits länge – nu finns det också en lösning. Att mötas av ett läckage i villan när man kommer hem från semestern är inte roligt. Inte heller att tvingas konstatera att den där speciella källardoften beror på en dropande röranslutning.

Med en vattenfelsbrytare kan du helt enkelt sova gott om natten.

VATTENFELSBRYTARE

Leakomatic
DRIP. DROP. STOP!

Tel: +358-18-21 021 | info@leakomatic.com | www.leakomatic.com

Bli vän med vännerna!

Svenska folkskolans vänner är en opolitisk, mångsidig och livskraftig förening med cirka tiotusen medlemmar. SFV är aktör inom utbildningssektorn, äger förlag och kulturhus, ger ut egna publikationer och entusiastmerar och stöder personer med priser och medaljer.

Medlemskapet kostar 10 euro. För avgiften får du kulturtidningen *Svenskbygden* och föreningens uppskattade årsbok *SFV-kalendern*. (extra förmån just nu: en bok ur vår publikationsserie)

Surfa över till www.sfv.fi eller ring 09-6844 570.

Du hittar oss också på Facebook, Twitter och YouTube.

Stöd det finlandssvenska bildningsarbetet!

SFV tar emot donationer och testamenten och ger avgiftsfritt sakkunnig hjälp.

Närmare information ger SFV:s kansli, tel 09-6844 570.

www.sfv.fi

BÖCKER MED BÖNER OCH BILDER

Olle Carlsson: www.fontanamedia.fi

Villkorslöst älskad

Margareta Melin: (09) 612 615 30

Tiden kommer till oss

Fontana Medias böcker i

Öppet: 9-17 må-fre
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors

ANNA NORDLING kände att det inte fanns plats för hennes dotter Tanya Palmgren på hemförsamlingens skriftskolläger.

Kommunicera specialbehovet

FUNKTIONSHINDER. Konfirmander med funktionshinder kan vara en utmaning för församlingen. Att kommunicera och utreda behovet av stöd är viktigt.

TEXT OCH FOTO: ANDREAS ANDERSSON

Anna Nordlings dotter Tanya Palmgren gick i skriftskola för fem år sedan, då hon var sjuårig. Palmgren har Wolf-Hirschhorn syndrom, som innebär att en del av en kromosom fattas. Hon har gått i vanlig skola men har haft assistent. Hon ville gå i skriftskola med klasskamraterna, som var två år yngre än hon själv, men i hemförsamlingen i Grankulla blev det stopp.

– De sa att de hade så många anmälda att de inte hade kapacitet att ha Tanya på läger. Jag fick den uppfattningen att det var på grund av hennes funktionshinder som hon inte fick plats i skriftskolan, säger Anna Nordling.

Nordling blev arg för att hennes dotter blev utpetad. Det kändes som att det var viktigt att inte utesluta någon av de andra ungdomarna, men Tanya kunde de nog utesluta?

– Kyrkan borde finnas till för alla. Det ger fel signaler också åt de andra ungdomarna om en som är annorlunda inte får vara med.

Församlingen berättade ändå genast om möjligheten att gå i skriftskola i grannförsamlingen Esbo, där de hade plats för henne. Nordling säger att dot-

tern kanske ändå hade fått gå på läger i Esbo hellre än på det överfulla lägret i Grankulla, ifall de hade haft valmöjligheten. Men som hon förstod det var inte Grankulla ett alternativ.

– Så det är mest principiell ilska.

Tanya Palmgren var också själv ledsen över att hon inte fick gå i skriftskola med sina skolkompisar.

– Det kändes fel.

På Esboläget hade hon en kompis, och hon tyckte om lägret. Hon hade assistent.

– Jag deltog i allt program.

Idag är Tanya Palmgren en aktiv kyrkobesökare i Grankulla.

Kommunikationsmiss

Kaplan Carola Tonberg-Skogström i Grankulla svenska församling tycker att det är beklagligt att kommunikationen har gått så snett att det har uppfattats att attityden mot tonåring-erna varit negativ.

– Jag har svårt att känna igen mig. Det är beklagligt när kommunikationen inte går som man tror.

Enligt Tonberg-Skogström var det många anmälda till skriftskollägen den sommaren.

– Vi erbjöd två alternativ för föräldrarna: ungdomarna kan gå i Grankulla svenska skriftskola med assistent eller delta i ett läger i Esbo som ordnades för ungdomar med funktionshinder.

Carola Tonberg-Skogström säger att församlingen i första hand vill att de egna konfirmanderna ska kunna gå i

skriftskola i sin egen församling. Hon säger att det är en utmaning för församlingen och konfirmandlägret att integrera en konfirmand med funktionshinder, men betonar att det är en positiv utmaning och att det är en vinst för alla. Men det är viktigt att föräldrarna meddelar om konfirmandens specialbehov vid anmälan.

– Det är inte alltid så lätt att vara öppen om specialbehov, men man behöver skriva eller ringa om det vid anmälan.

Församlingens skyldighet

”Personer med funktionshinder har rätt att delta i konfirmandundervisning och det är församlingens skyldighet att ordna med anpassad undervisning åt personer med funktionshinder.” Det är kyrkans målsättning. Men resurserna kan vara ett hinder för att målet ska gå att nå i den egna församlingen.

Skriftskola för personer med svåra funktionshinder har ordnats av stiftet sedan 80-talet. Men det finns unga som går i vanlig skola och behöver assistent för att klara av vissa sysslor, men gärna är tillsammans med andra jämnåriga.

– Det finns många unga som gärna skulle delta i skriftskolläger men inte kan, dels för att församlingen kanske inte vågar och dels för att de inte har råd, säger Lisbeth Hemgård, verksamhetsledare på Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (FDUV).

Enligt Hemgård finns det en stor

grupp personer med utvecklingsstörning som är intresserade och gärna skulle gå vanlig skriftskola. Men många vågar inte ens försöka.

– Jag tror att det också skulle vara bra för de andra ungdomarna.

Lisbeth Hemgård poängterar vikten av att assistenten är en del av ledarteamet och får stöd av andra.

– Särskilt i en liten församling kan det kännas jobbigt, och då kan planering tillsammans med assistenten underlätta mycket. Ungdomarna, hjälpledarna, är också en tillgång och kan tycka att det är viktigt.

EKONOMISKT STÖD

• **Enligt finsk lag** kan kommunen stå för minst 30 timmar personlig assistans per månad för bland annat fritidsaktiviteter. Man kan anhålla om tilläggstimmar.

• **Ett skriftskolläger** blir fort dyrt eftersom det kräver heltidsarvode för assistenten.

• **Behovet av personlig assistans** på ett skriftskolläger kan i ett tidigt skede planeras in i kommunens serviceplan för den funktionshindrade. Då är det lättare för kommunen att planera in det i budgeten.

• **Församlingen** kan också dela på kostnaderna med kommunen.

”Det är inte alltid så lätt att vara öppen om specialbehov, men man behöver skriva eller ringa om det vid anmälan.”
Carola Tonberg-Skogström

Relationen är fortfarande viktig

UNGDOMSKULTUR.

Sociala medier är en av dagens melodier. För en ungdomsarbetsledare som varit med länge kan det kännas jobbigt.

TEXT:
ANDREAS ANDERSSON

– Jag behöver känna till men jag behöver inte behärska allt.

Gun Geisor är ungdomsarbetsledare i Borgå svenska domkyrkoförsamling och har deltagit i en kurs på Lärkkulla om ungdomskultur i dag.

Vad är ungdomskultur 2012?

– På kursen behandlades bland annat film, sport, shopping, tv- och dataspel och de sociala medierna.

– Jag är gammalmodig och är inte intresserad av den "virtuella verkligheten". Därför kan jag misströsta angående vad jag som medelålders ungdomsarbetsledare kan ge när jag inte är intresserad.

En av kursens föreläsningar behandlade relationer och att det är byggstenen i arbetet.

– Och relationer kan jag! Kursen bekräftade för mig att det fortfarande finns en plats för mig fastän jag inte tar till mig allt nytt. Ungdomar behöver vettiga relationer till vuxna.

Genom relationen kan man också hålla sig ajour med vad som är dagens melodi.

Varför har grannen en iPad men inte jag?

Ett problem som forskning av **Matilda Wrede-Jäntti** vid Institutet för hälsa och välfärd lyfter fram är den höga ungdomsarbetslösheten. Finska ungdomar vill jobba, men ekvationen går inte ihop.

– Till dagens ungdomskultur hör att man ska ha fina telefoner, iPads och matas med reklam om det

DEN VUXNA ska vara tillmötesgående, våga fråga och vara beredd att lyssna på ungdomarna utan att förfasa sig, säger Gun Geisor. FOTO: ISTOCK.

snärtiga livet. Då kan en ung och arbetslös undra "varför ska jag sitta och äta ärtsoppor när grannen går omkring med snärtiga leksaker?" säger Gun Geisor.

Kursdeltagarna som annars är pratsamma satt tysta under föreläsningen om ungdomsarbetslöshet.

– Vi kan inte diskutera vad vi ska göra, utan det måste ske på högre nivå. Ute i Europa har det varit kravvaller och man kan fråga sig om de kommer att nå också Finland, säger Geisor.

– Politiker och samhälle borde ta itu med det. Ung-

domsarbetslösheten är en mycket allvarlig sak.

Uppdatera för att förstå

Gun Geisor ville lära sig mer om ungdomskulturen i dag för att hålla sig uppdaterad. Hon säger att hon som ungdomsarbetsledare inte behöver vara på samma nivå med ungdomarna, men konstaterar att en god relation bygger på någon gemensam erfarenhet och på trovärdighet.

– Jag kan se på film. Film ser jag ändå, så jag kan försöka se de nyaste och aktuella filmerna.

Film och tv-spel kan ock-

så användas som medel för att presentera Gud.

– Vi behöver inte ta bort ungdomarna från sin kontext utan vi kan bjuda in Gud i deras kontext. Det är inte så svårt, det mesta inom film och spel handlar om kampen mellan det goda och det onda.

Församlingens närvaro i de sociala medierna väckte diskussion på kursen om ungdomskultur. Gun Geisor tycker arbetet är viktigt men att alla inte behöver kunna allting.

– Man måste ha personlig fallenhet för att sköta arbetet med sociala medier.

VÅGA FRÅGA

Hur ska barnen klara sig utan mig?

■ JAN-ERIK "NAN-NE" NYBERG

är familjerådgivare och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

Jag kan se till att mina barn har det ekonomiskt bra om de för tidigt mister sin enda förälder. Jag kan också se till att det finns ett tryggt socialt nätverk som tar hand om barnen. Ändå oroar jag mig för hur det ska gå om jag dör. Finns det något ytterligare jag kan göra?

BÄSTA FÖRÄLDER! En av de saker som vi tvingas acceptera som föräldrar är att vi föder barnen till en värld där det finns både gott och ont. Genom barnens skyddslöshet och tillit till oss blir vi på ett djupare sätt medvetna om det

här. Det väcker känslor av otillräcklighet och maktlöshet liksom en stark önskan att försöka skydda våra barn. Den önskan gör oss också medvetna om vår egen dödlighet, om hur tunna trådar av sammanträffanden som ibland räddar oss från sjukdom, lidande och död. Dessa trådar kallar vi ibland för änglar därför att vi anar oss till en vilja att skydda oss från det onda. Det som man förr i tiden på ett nästan självklart sätt kallade Guds försyn.

DET ÄR INNE I DET HÄR DUBBLA sammanhanget jag vill besvara din fråga. Det handlar om föräldrarnas och barnens relation, det handlar om människans relation till livet självt, till Gud. Den kanske allra viktigaste upplevelsen vi föräldrar kan ge barnen är upplevelsen av att vi älskar dem villkorslöst, att vi vill deras lycka och att vi någon gång i väl-signerade ögonblick också kan ha en förståelse för vad som är gott för dem. Jag säger detta väldigt försiktigt därför att vi föräldrar så många gånger klampar in och kör över barnen med det som vi själva tycker att är bäst för dem.

Mitt första råd är alltså att låta barnen erfar din omsorg. Tänk goda tankar om dem. Var lyhörd för deras drömmar och tankar. Kärleken kan uttryckas på så många sätt, genom fysisk omsorg och generositet men också genom förmåga att sätta gränser, genom att du ger dem rum att växa och ta hand om sig själva och leva sitt eget liv. Sist men inte minst, om du älskar dig själv och tar ansvar för dina egna behov lär de sig också att sätta gränser för andras krav på dem och stå upp för sig själva. Barn lär ju sig mer av hur vi själva gör än av vad vi säger till dem att göra.

Alla de här erfarenheterna kan de bära med sig ifall det värsta skulle hända. Också under helt normala förhållanden hjälper det barnet att växa upp till en harmonisk och trygg vuxen.

DET ANDRA RÅDET är att ha tillit till de växande barnens och ungdomarnas egen förmåga. Om du har svårt med det tänk på att Guds omsorg om dem fortsätter också den dag du inte längre finns på plats. Be för dina barn. Det hjälper både dig själv och dem att uthärda den avskedets smärta som vi aldrig kommer undan. Det är en smärta som liksom förlösningens smärta hör till livet och leder till liv.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Allt är historia

I våras firade jag Earth Hour för första gången, en timme utan elektrisk belysning, tv eller dator till förmån för jordens välmående. Vi tänkte levande ljus och talade all-

varligt om livet. Det var fint. På jobbet har vi redan länge varit noga med World Fair Trade Day, dagen för rättvisemärkta produkter. Eftermiddagskaffet brukar smaka extra bra just den dagen.

Påsk och jul är också viktiga, men pingst – hur firar

man egentligen det? Och allhelgona – går det på något sätt att kombinera med maskerad?

En ny enkät på Nordiska museets hemsidor vill veta mera om svenskarnas traditioner. Hur firar du Melodifestivalen, Vasaloppet och Nobelfesten? Har du sär-

skilda kläder på dig, äter eller dricker något speciellt?

Är det viktigt att man firar rätt sak eller är det allra viktigaste att träffas och umgås? Och om man saknar historia och traditioner, får man då hitta på sina egna? När barnen ritar släktträd i skolan är det inte alla som

känner till sin bakgrund. Kontakten med släkten kan ha brutits av olika skäl. Det finns inga namn som går i arv, inga kläder att ära. Däremot finns det mening och symbolik att ta fasta på också i dag. Barn som bär namn på viktiga platser: det var just på det här

fjället jag kände dina första sparkar i magen. Splitternya dopkoltar som sys upp för att kunna gå i arv till yngre syskon. Någon måste ju vara den första i ledet när ett nytt kapitel skrivs.

Allt är historia också i dag. Och det är lika värdefullt som alla gamla anor.

KROPPSBILD. Hon spelade sig själv alldeles suveränt. Hon var ett objekt för andras åtrå och ville behaga alla. Men hon vill inte leva i den perfekta kroppens värld längre. – Den gör ont i mig, säger Jaana-Mirjam Mustavuori och tar upp kampen för kvinnokroppen i sin färska bok *Nainen puntarissa*.

Hon flyttade hem till sig

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION: MALIN AHO

Jaana-Mirjam Mustavuori var bara ett barn när hon förstod att det var fel att vara fet. Det var inte lämpligt. Farmor som tog hand om henne när föräldrarna var på jobb trodde att små flickor skulle vara runda och matade Jaana-Mirjam med bulle, socker och grädde.

– Hon gav mig ett kexpaket i kvällsmål. Alltså inte ett kex, utan ett paket.

Farmor var mycket fet, rund som en boll, och dog i hjärtinfarkt när hon var bara lite på sextio. När Jaana-Mirjam var tio slutade hennes mamma jobba, stannade hemma med sin dotter och tog itu med hennes vikt.

– Mammans standardkropp såg alldeles annorlunda ut än min farmors. Hon fick mig att tvångsbanta – hon hade upplevt en hälsoväckelse i början av 70-talet och börjat gymnastisera och äta surkål. Farmor hade matat mig med plättar och bulle och pannkaka och så skulle jag ett tu tre äta surkål och groddar. O gode gud! Det var min egen mamma!

I dag förstår hon att det fanns hälsokål bakom bantningskampanjen. Som tioåring var hon så rund att armarna inte hängde ner längs kroppen utan böjde sig och stod ut. Kläderna syddes upp hos en sömmerska för att det inte fanns passliga i någon affär.

– Men efter barndomens bantningskur upplevde jag inte längre att jag var lagom eller lämplig. Jag går lätt upp i vikt, det förstod jag på en gång. Att mamma inte var nöjd med mig hindrade mig från att identifiera mig med henne.

Livet är så mycket mer

Jaana-Mirjam Mustavuori ägnade en stor del av sitt vuxenliv åt att prestera. Hon har varit människorättsjurist, hört till otaliga organisationer, varit chefredaktör för tidningen *Voi Hyvin* och skrivit böcker, varav den nyutkomna *Nainen puntarissa* (Kirjapaja) är den senaste. För henne har vägen att bosätta sig i sin egen kropp varit lång och svår. I dag har hon flyttat in i varena cell, men samtidigt lever hon i den konflikt som uppstår när världen tapetseras med smala kvinnor.

– I min närmaste krets finns en ung människa med en ätstörning. Det har fått mig att grubbla över vilken värld hon fötts till, en värld där också jag får emotionella reaktioner av de bilder jag ser omkring mig.

En vändpunkt var en kampanj för damunderkläder.

– Busshållplatsen var beklädd med den här trådsmla kvinnan, magen en grop, kinderna insjunkna. Hon var ett föremål, hon utstrålade kall estetik. Det var femton minusgrader. Det stod många människor där på hållplatsen och jag frågade mig själv om jag var alldeles konstig när jag såg den där kvinnan. Plötsligt såg jag henne, att det är ju en människa. I den här kölden, i de kläderna.

Hon blev arg och tänkte att det måste hon skriva om, just för att konflikten är så stor också i henne själv. För att hon vill berätta att hon trivs med sin kropp.

– Kroppen är mitt hem, den är ett arkiv med minnen, det är där mina känslor bor. Och det är riktigt sant och inte bara någon verbalt begåvad persons babbel. Nog ser jag att jag har några korvar därunder, men jag tror jag kan leva med dem för att livet är så mycket mer. Jag har väl annat att tänka på.

Samhällets sjukberättelse

Det frö av självhat som såddes i Jaana-Mirjam Mustavuori redan i barndomen har fått henne att banta – likt majoriteten av de finländska kvinnorna. Kroppshatet fick mera bränsle av att hon under skolåren gick med i en väckelsekristen grupp där hon fick utskällningar för att hon talade för myck-

et med pojkarna eller hade röda kläder. I den kretsen pratades det en hel del om Jesu kropp som led på korset. Men hennes egen kropp blev främmande för henne och senare skulle hon försöka återerövra den med att göra ett sent tonårsuppror i den fria kärlekens tecken. Det upproret gav upphov till nya sår.

– Jag kan inte ens räkna den mängd fläsk jag gjort mig av med och fått igen. Vi talar säkert om tusentals kilo. I tjuugo år gick jag upp och ner som en jojo och förstörde antagligen min ämnesomsättning för resten av livet. Men det lider jag inte av just nu. Jag är en rund, kurvig kvinna, liksom de flesta vuxna kvinnor. Jag tycker det är roligt att vara rund. Jag tänker inte banta mer.

Efter att hon slutit fred med sin egen kropp har hon börjat se på omvärlden med nya ögon. Visst – hon har själv varit chefredaktör för tidningen *Voi Hyvin* och vet hur vardagen på en damtidningsredaktion ser ut, hur det bildmaterial ser ut som används i all reklam, försäljning och marknadsföring. Hon frilansar fortfarande och kan inte påstå att hon är helt ute ur branschen, även om hon inte längre har något ansvar för den bildvärld damtidningarna presenterar. Men så länge hon var chefredaktör vägrade hon ta in bantningsartiklar i tidningen.

– Nu har jag börjat läsa tidningarna på ett nytt sätt och äcklats över kvinnobilden i dem och allt det galna matpratet och konditionspratet och fläskborttagningspratet. **Raakel Lignell** blir den största stjärnan för att hon gick ner 50 kilo i vikt. Det är nog bra för henne själv, men vad har det att göra med oss andra? Är det inte en privatsak om man är S, M, L eller XL?

Bantningsprat och skäl

Hon har börjat grubbla över hur mycket hon själv deltar i bantningsdiskussioner. Hennes underbara, fördomsfria vänner är nu 50–60-åringar, som hon själv.

– Men också de talar om bantning hela tiden. Jag har varit med om så

JAANA-MIRJAM MUSTAVUORI växte upp med en farmor som matade henne med plättar och grädde. Sen tog mamma över och det blev surkål och groddar. I dag äter hon wienerbröd med gott samvete.

många fester där man skålar för någon som gått ner tre eller fem kilo i vikt. Är det inte vansinne! Och jag har trådsmla vänner som jagar upp sig för att något barn påpekat att de har putmage. Och sen ska de banta ...

Själv äger hon numera ingen våg, men varje gång hon går till läkaren påminns hon om att hon väger femton-tjugo kilo för mycket.

– Läkarna frågar om min vikt. Och om hundens vikt. Om inte hundens revben känns vill veterinären veta hurdan diet den har och hur mycket den rör på sig. Det är sant att vissa matar sina keldjur i graven, men det känns tokigt ändå.

Hon har en vän som är läkare och gärna anmärker på hennes vikt efter att han tagit sig några glas. Men Jaana-Mirjam Mustavuori frågar sig om läkarna alls tänker på att vi är en psyko-fysisk helhet.

– Vikten är bara en faktor bland många som påverkar vår hälsa. Om vi känner att livet är meningsfullt har också det positiva följer för vår biologi. Medveten närvaro har många positiva hälsoeffekter. Nästa gång en läkare säger något om min vikt ska jag säga: Är det din sak? Varför säger du så där?

En perfekt kvinna

Mustavuori känner att snaran kring dem som är runda har dragits åt hårdare. När hon var ung var det olämpligt att vara fet.

– I dag är det helt enkelt inte tillåtet. Vi bor i ett av världens rikaste land, i ett välfärdssamhälle som ännu inte är helt nedmonterat. Mitt i det här överflödet är tidningarna fulla med hur man ska få bort välfärden ur kroppen genom att

vrida och vända på den och spåka den. Det finns en enorm industri som säger att du ska forma din kropp. Jag har börjat tänka att det är bara industrin som vinner på allt det här.

Mustavuori läser rentav in en tanke om frälsning in i det budskapet. Vi strävar efter odödlighet. Tidigare behandlades de frågorna av religionerna.

– Men i vår tid verkar vi inte ha andra svar än koncentrationen på det egna jaget och materiella frågor: mat eller fettprocent. Det visar ett främlingskap för våra egna kroppar som jag tror att ingen kultur på vår jord upplevt förr.

Hon menar att det att vi låter oss styras av andras åsikter blir en hel värld i oss.

– För egen del vet jag att jag lyckades lägga ut mig själv på entreprenad helt och hållet, för jag ville vara en perfekt kvinna. Jag kunde vara hurdan som helst helt beroende på vad någon annan ville, huvudsaken var att jag fick fulla poäng.

Hon bearbetar inte bara sin relation till bantningskurer och idrott utan hela sitt sätt att vara människa. Hon såg sig själv som ett föremål som måste vara på ett visst sätt för att duga.

– Till slut tänker du inte dina egna tankar, känner inte dina egna känslor, lever inte i din egen kropp.

Halvfärdigt projekt

Jaana-Mirjam Mustavuori kände sig i många år som ett gående huvud – nå-

gon som hade förträngt att det fanns något annat där nedanför som också ville ha uppmärksamhet. Hon tycker sig se likadana huvuden överallt, i full färd med att plåga det något som finns där nedanför: ute på joggingtur, på gym, uppfläkta på skönhetskirurgernas operationsbord.

Mustavuori hittade tillbaka till sin egen kropp genom dans och kreativ rörelsemeditation. I dag leder hon självkurser i något som heter Essential Motion, en metod för kropps- och självkännedom. Där lyssnar man till sin kropp genom lek, dans, stillhet och rörelseimprovisation.

– Jag känner starkt att jag fortfarande är halvfärdig. Tidigare var det jag som styrde livet, nu låter jag livet styra mig. Det vi kallar Gud har jag en djup relation till, men eftersom jag är skadad av min uppväxt inom femte väckelsen vill jag inte använda det ordet. Vi associerar så mycket och på olika sätt till Gud. Det man inte kan tala om ska man vara tyst om, så säger också en del teologer.

Tyvärr tror hon inte att det finns något mirakulöst sätt att förmedla allt det hon lärt sig till de unga flickor som växer upp i en värld av prestationskrav och kroppsångest.

– Jag tror att vi alla måste gå igenom processen själva. Jag har blivit osäker på ordens kraft. Jag tror att den kropp och den själ vi föds i är vår väg, via dem hittar vi fram till det som är sant.

”Jag är en rund, kurvig kvinna, liksom de flesta vuxna kvinnor. Jag tycker det är roligt att vara rund. Jag tänker inte banta mer.”

Jaana-Mirjam Mustavuori

KOMMENTAR SOFIA TORVALDS

Bort från det trånga rummet

VÅR KROPP har blivit ett främmande objekt som vi tämjer, späker och kontrollerar, säger författaren Jaana-Mirjam Mustavuori och stiger upp på

barrikaderna för sin egen kropps skull. Hon vill att den ska få vara som den är: rund.

Jag beundrar henne för hon är full av liv och vitalitet och skönhet. Hon är kurvig och storbystad som en riktig gudinna och jag gör genast ett besök i den affär där jag vet att hon köpt sin tunika. Jag står där och fingrar osäkert på kläderna. Skulle jag klä i en sån?

Eller är jag inte kurvig nog?

När Mustavuori växte upp tyckte hon inte att det fanns plats för en kurvig, högljudd kvinna som tyckte om att klä sig i rött, inte i kristna kretsar åtminstone. I dag vet jag att det finns det, för jag har mött kvinnor av precis alla sorter i de kristna sammanhang där jag rört mig. Samtidigt är det ett faktum att kristendomen får dras med sitt platonska arv och alla de trånga kvinnobilder och -ideal som predikanter och präster målat upp under århundradena.

Min egen uppväxt är inte tyngd av religiösa krav eftersom jag inte hade en religiös uppväxt. Dä-

remot kände jag att en uppväxt i 80-talets Esbo var fruktansvärt trång och beklämmande uttryckligen för att den mest handlade om hur man skulle, borde se ut och hur mycket pengar man skulle, borde ha.

För mig var kristendomen något annat, en befrielse, en väg ut ur den där mallen där jag inte passade in för att jag inte var solbränd, blond och vacker eller inte belevad nog. Jag köpte det där med att Jesus älskar dig som du är, precis som du är.

Religionen kan bli ett fängelse, jag vet. Men den kan också bli en dörr ut ur det.

SKRIFTSKOLAN. Också församlingsmedlemmar med gravt funktionshandikapp ska kunna gå skriftskolan. Tron är något mycket djupare än vad som kommer fram i ett vanligt kunskapsförhör.

Skriftskola på kroppsspråk

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

FOTO: SIRPA PÄIVINEN

– När de tog kontakt från församlingen och föreslog att Heini skulle gå i skriftskola blev jag alldeles mällös. Förstår de inte hur gravt hennes funktionshinder är? Speciellt som pastorn som frågade jobbade med handikappade.

Från sin egen skriftskola kom Pälvi Ahoipelto ihåg förhören om de tio budorden och Fader vår. Skriftskola kändes som en helt absurd tanke.

Hennes dotter Heini har Syndrom Angelman och har bott på institution sedan hon var fyra år. Syndromet sitter djupt, det är en hel räckta gener som saknas.

– Hon var fyra när hon lärde sig gå och hon har svårt att hålla sig upprätt. Hon ramlar ofta handlöst och har alltid skrapsår.

Men framför allt talar Heini inte. Hon har inget språk fast hon alltid är glad och söker kontakt.

– Heini älskar alla och är övertygad om att alla älskar henne, säger mamman om sin dotter.

Vårdarna brukar tycka om henne. Det är många studerande som gjort sina slutarbeten om Heini. Men hon är en stor baby som behöver tillsyn dygnet runt. Allt nytt undersöker hon fortfarande med munnen.

Pälvi Ahoipelto har vuxit upp med kyrkan, hon jobbar i kyrkan och kommer från en prästfamilj. Men aldrig tidigare hade hon tänkt en tanke på Heini och skriftskola för Heinis del.

Men sen började hon fundera. Naturligtvis finns kyrkan till också för sådana som Heini. Att man ordnar en skriftskola för dem började kännas fint.

Skriftskolan bestod av en timme på lördagarna en gång i månaden under våren, och en utfärd. Konfirmationen hölls i Matteus kyrka på Kristi Himlensfärds dag med tre konfirmander och en liten fest efteråt.

Alla är Guds skapelser

Pälvi Ahoipelto har skrivit en hel bok om lilla Heini, om nattvak, gråt och många stora frågor utan svar. Har hon tvivlat på Gud som låter sådant ske?

– Nej, Gud har alltid funnits för mig. Men jag har frågat: Varför gjorde du det här åt mig?

Den frågan ska hon ställa också där på andra sidan. Kanske den allsmäktige Guden svarar, kanske inte.

För Pälvi Ahoipelto är varje människa en Guds skapelse, det har Heinis grava funktionshinder inte ändrat på.

– Funktionshindret är Heinis egen-skap. Men många gånger har jag frågat mig vem min dotter egentligen är, vad tänker hon på?

När Heini fick sin diagnos sa en av hennes kolleger att om sådana barn ska födas är det bäst att de kommer till en sådan som Pälvi.

– På något sätt kan jag ta det som ett förtroende av Gud, att jag är tillräckligt stark, säger hon. Till livet hör både glädje, lidande och smärta. Men inte ser jag min smärta som någonting större än andras.

Det blev en bok till om Heini, berättelsen om hennes skriftskola. Ingen lärobok precis fast den är officiellt godkänd.

Den är till för anhöriga till en församlingsmedlem med gravt funktionshinder, för vårdpersonal som kan vård men inte teologi och för församlingsarbetarna som kan teologin men inte känner funktionshinder

– Ett sätt att hjälpa andra i fostran av

sådana som Heini. En "träningsbok" fast man inte kan tala om att uppnå resultat.

Tron går djupare än orden

Skriftskolan var en positiv upplevelse. – Det kändes fint att kyrkan ordnade en skriftskola för Heini. Att man alls brydde sig om att ordna en sådan sak.

Det är naturligtvis Pälvi Ahoipelto själv som lärt sig mest. Det är inget nytt precis att säga att vår kyrka överbetonar ordet i kunskapsmening.

En tro som sitter i kroppen är värdefull. Är det inte en form av det här att "ordet blev kött och tog sin boning ibland oss", funderar hon.

Också en baby förstår kroppsspråket. En åldrande människa förstår vad värme, närhet och ömhet betyder. Och en gravt handikappad förstår det.

En viktig sak med skriftskolan är att den bär fram handikappet. Det finns här mitt ibland oss.

– När någon verkligen ser dig erkänner jag att du finns till för mig. När vi i vanliga fall ser en handikappad så ser vi förbi henne. Att se svagheten väcker mina egna svagheter till liv och det är skrämmande.

– Livet har en sådan mångfald. Gud har också skapat personer med funktionshinder. Alla är vi hans "gjordingar", säger Pälvi Ahoipelto.

Värna om mångfalden

Stiftets omsorgspastor Björn Öhman har jobbat med skriftskola för funktionshindrade sedan 80-talet.

– Det är ganska stort att ge ut en konfirmandbok för dem. Ett starkt ställningstagande för deras människovärde, säger Öhman. Folk frågar sig lätt varför öda resurser på dem som inte kan förstå.

Personer med gravt funktionshinder har länge betraktats som icke-männis-

"Konfirmationen är kanske den enda stora festen i deras liv."
Björn Öhman

kor. Ur kristen synpunkt är det viktigt att värna om mångfalden.

– De är döpta. Konfirmationen är en bekräftelse på deras dop. Under-visningen går på deras villkor. De får möta det som är möjligt för dem att möta. Kroppsspråket och musiken räcker.

– I de här människornas liv finns det få positiva fester. Konfirmationen är kanske den enda stora festen i deras liv, tillägger han.

Men han säger att inte heller kroppsspråket är en självklarhet. Det bygger på växelverkan och dialog med andra.

– Hur man ser varann, hur man berör varann, det blir avgörande.

Vi har en tradition i kyrkan att föra fram det abstrakta i bilder och tecken. Vi har speciella rum, med känslig akustik, byggda för gudstjänstens ritualer

– Skriftskolan innebär att man gör sig bekant med kyrkan som man är döpt i. I stället för att använda verbala förklaringar gör man det via kroppsspråket.

– Det enklaste sättet att möta Gud är att man ser Kristus i varandra, exemplifierar han. Man behöver inte gå ut ur det mänskliga mötet för att leta efter Gud.

– Tänk på det dubbla kärleksbudet, att älska Gud och älska sin nästa. Vi agerar som om det var två skilda bud, som om världen gick att spjälka upp. Gud är för sig och människan är för sig. Men det är en falsk lära, tycker jag.

Vi kompletterar varann

Öhman har jobbat målmedvetet med kommunikation på kroppens plan. I den kristna tron framställs församlingen ofta som en kropp. De svagaste delarna kan vara de mest nödvändiga delarna. Mångfalden är faktiskt önskad.

– Församlingarna i den tidiga kyrkan präglades av en oerhörd mångfald, säger han.

Det finns en teologigren, apofatisk teologi, som helt enkelt slår fast att man inte kan förstå Gud utifrån tänkandet. Gud är så mycket större än våra begrepp. Det gör det svårt att sätta ord på den kristna trons djupaste väsen.

Fastän Öhman talar om kroppsspråk så gillar han bättre det finska ordet "olemuskieli" (ungefär gestaltandets språk).

HEINI AHOINPELTO har gått skriftskolan för gravt funktionshindrade personer. Hennes mamma Pälvi Ahoipelto skrev en bok om Heini och skriftskolan.

– En människa som är i ett varande, i ett närvarande, i ett möte med Gud.

Det är förresten alltid svårt att berätta om en erfarenhet, påminner han:

– Det blir så platt när man berättar, om man inte är en väldigt god berättare.

Men för att återgå till skriftskolan för personer med grava funktionshinder. Kan man veta att "undervisningen" går fram?

– Jo, man ser det på beteendet, säger Öhman. När man övat konfirmitationsliturgin och vet vad det handlar om så syns det. Visserligen är det kanske ibland bara deras personliga assistenter som kan läsa de små signalerna: det här har jag lärt mig, det har blivit en del av mig själv.

Alla har vi behov av att bli sedda och bekräftade.

– Kyrkans grundidé är att vi kompletterar varann. Vi kan inte bekräfta oss själva.

Öhman tar till ganska stora ord: Det växer fram en mening med livet i den här bekräftelsen.

– Materiellt gott, sådant försvinner vid livets slut. Bekräftelsen från andra blir den himmelska skatt som är viktig.

"I början var jag nervös, men inte en dag har jag ångrat."

Katariina, stödperson för en senior

GE DIN HAND

I Helsingfors finns tusentals ensamma seniorer, som längtar efter människokontakt. En trygg människa som stöd, pratkompis, uppmuntrare och hjälp till vardagens sysslor. HelsingforsMission är en organisation inom socialbranschen, som kämpar mot ensamhet.

SENIOR-VERKSAMHET

TREVLIGT TILLSAMMANS

Senior, kom med och njut av gemenskapen och den trevliga stämningen! Välkommen till våra olika svenskspråkiga grupper. Deltagandet är gratis, men anmäl dig gärna i förväg.

Det viktigaste är att du kommer. Just precis som du är.

Diskussionsgrupp

Diskussionsgrupp om åldrandet. Varannan tisdag, start 11.9. kl. 13-15. Kom och diskutera om olika teman angående åldrandet tillsammans med en erfaren gruppleddare och trevliga gruppmedlemmar. Anmälning och intervju före gruppstart.

Mansgruppen

Herrar, välkommen till Mansgruppen! Gruppen startar i början av september och den samlas varannan måndag kl. 10. Vår populära gruppleddare leder en liknande grupp i den finska verksamheten, men vill gärna leda även detta på sitt modersmål. En avslappnad diskussionsgrupp. Anmälning och intervju före gruppstart.

Behöver du hjälp på vardagen?

Engångshjälp kan vara till hjälp i olika situationer. Det kan vara från att sätta igång datorn, till att byta gardiner, men det kan också vara fråga om att njuta av en sommardag på torget eller sällskap till läkaren. Våra volontärer väntar på dig, ta gärna kontakt.

Är du i behov av en vän?

När du behöver en vän att samtala med eller t.ex. promenadsällskap några gånger i månaden, ta då kontakt med HelsingforsMission för en egen stödperson. I era träffar kan ingå kaffestund, att handla tillsammans eller att gå på bio tillsammans.

Tilläggsinformation om engångshjälp, stödpersonverksamhet samt anmälning till grupperna:

Tamara Bergkvist, tel. 045 8690 945, tamara.bergkvist@helsinkimissio.fi

HelsingforsMission är en fristående organisation inom sociala branschen, som kämpar mot vår tids största plåga – ensamhet. Verksamheten bland seniorer, specialgrupper, ungdomar och barnfamiljer drivs av professionella hjälpare och utbildade volontärer. www.helsingforsmission.fi

**HELSINKI
MISSION**
HELSINGFORS MISSION

Kom med och hjälp. Så att ingen blir ensam.

Det är grymt att en åldring begår självmord nästan varannan dag i Finland. Om du har tid, vilja och förmåga, kan du hjälpa på många sätt. Volontärbetet ger ditt liv en mening och bringar lycka.

Kontakta oss!
E-post:
volontarverksamhet@helsinkimissio.fi
Eller tel. 045-8690 945

Vill du vara med i vårt värdefulla arbete?

Vi utbildar kontinuerligt nya volontärer. Nästa utbildning är 22.5.2012.

www.helsingforsmission.fi

**VOLONTÄR-
VERKSAMHET**
HELSINGFORS MISSION

ELLIPS

Ojdå, en bok om mig!

Svenska dagbladet hade nyligen en artikel om högkänsliga – människor som har låg tröskel för sinnesintryck. Den amerikanska psykologen **Elaine Aron** kallar dem för HSP-personer (highly sensitive person) och poängterar att känsligheten både är en sårbarhet och en gåva. Under senare år har högkänsliga uppmärksammats både i vetenskapliga publikationer och populärvetenskaplig facklitteratur.

En färsk, svensk bok på samma tema heter *Drunkna inte i dina känslor – en överlevnadsbok för sensitivt begåvade* (Libris 2012). Den är skriven av konsulten och författaren **Doris Dahlin** och journalisten **Maggan Hägglund** som båda kämpat med att balansera sin styrka och sin känslighet.

Jag känner mig smått kluven till den här typen av böcker. Det är så lätt att ordna in nästan vilket beteende som helst under den psykopatologi som HSP-personer uppvisar. Å andra sidan är det tröstande att tänka att mitt humör inte åker upp och ner enbart för att jag har dålig karaktär utan för att jag kanhända är både extra känslig och samtidigt utåtriktad, eller StarkSkör som Dahlin och Hägglund kallar sådana som de själva.

Boken innehåller en hel del tips om hur man kan lära sig att leva i balans med sin personlighet utan att bli a) en hård isprinsessa eller b) en våt fläck som ingen vågar säga ett ont ord till. Det kan vara befriande att inse att det är okej att vara ledsen hela dagen bara för att någon puffade till en i bussen. Eller att man faktiskt kan bli så mätt på sinnesintryck att man behöver få vara ensam minst en timme varje dag.

■ SOFIA TORVALDS

De söker fram vårt

PSALMBOKEN. Vår finlandssvenska psalmbok ska få ett tillägg. Om ett par år ska ett förslag om 150 nya och kompletterande psalmer ligga fram-plockat.

TEXT OCH FOTO:
ROLF AF HÄLLSTRÖM

Lägergården Nilsas på stranden av Gesterby Storträsk i Sibbo badar i vårsol. Inne i huvudbyggnaden sitter en grupp kyrkliga musikproffs och sjunger psalmer – på Kyrkostyrelsens uppdrag.

På ett bord ligger en hög med färsk psalmböcker från olika länder och samfund. Alla nordiska systerkyrkor är med. I högen finns också sånghäften som *I Guds vind*, nya finska sånger av bland andra **Jaakko Löytty** och **Pekka Simojoki** som i översättning getts ut i Sverige.

Det är första dagen för arbetsgruppen som redan hunnit med ett strategimöte.

– Vår första uppgift är att gå igenom allt färdigt material som kommit till under senare år, formulerar ordföranden **Rainer Holmgård** uppdraget.

Det kan bli tusentals psalmer att sjunga igenom. Dessutom finns det psalmer som ännu inte publicerats men som kan bli aktuella.

Den stora uppgiften för arbetsgruppen är att gallra fram det bästa av allt nytt. Ungefär 150 psalmer ska psalmbokstillägget omfatta, uppskattar Holmgård.

– Sällningen blir hård.

Dagens språk annorlunda

Den nuvarande finlandssvenska psalmboken är från år 1986 och kallas fortfarande nya psalmboken. Varför söker man nytt på nytt?

Ett svar är att Svenska kyrkans nuvarande psalmbok är från samma år men den har redan fått två tillägg. Varken *Psalmer i 90-talet* eller *Psalmer i 2000-talet* har tröskats i någon officiell kyrklig handboksbyråkrati.

Det finlandssvenska tillägget ska däremot i slutändan godkännas eller förkastas av kyrkomötet.

– Det är uttryckligen frågan om ett tillägg, ett komplement, understryker **Anders Forsman** som Kyrkostyrelsen anställt som arbetsgruppens sekreterare. Den ska inte plocka bort en enda psalm. Inte ändra på språket heller. I första hand vill man ha med psalmer som säger gamla sanningar på ett nytt och fräscht sätt.

– Det har skrivits nya psalmer som

ARBETSGRUPPEN FÖR det svenskspråkiga psalmbokstillägget i sångartagen. I främre raden **Anders Forsman**, **Dag-Ulrik Almqvist**, **Anna Brummer** och **Helene Liljeström**. I bakre raden **Rainer Holmgård**, **Patrik Frisk**, **Karl-Johan Hansson**, **Mikael Svarvar**, **Anna Maria Böckerman** och **Jan Hellberg**.

säger saker och ting med ord och bilder som används i dag, säger Forsman. Nya tankar och teman behövs också.

– Internationalismen till exempel, den är starkare nu än år 1986, säger **Jan Hellberg**.

Alla psalmböcker går noga igenom av medlemmarna. Men när man kollat de nya psalmböckerna i Nordens kyrkor ser man att det finns många psalmer som valts in i flera av dem. Det finns så att säga en färdig internationell stomme att bygga på. Till exempel Taizésånger finns med i alla samfundets sångböcker och ett urval kom-

mer säkert med i det finlandssvenska tillägget.

Sakrala verkstäder

Kantor **Anna Maria Böckerman** har i drygt tio år dragit projektet Sakral verkstad, en psalmskrivarskola där proffs och amatörer snickrat ihop otaliga psalmer. Av olika kvalitet förstås, guldkornen ska vaskas fram i den här tilläggsprocessen.

Musiktraditionerna är mindre avgörande i det här sammanhanget, säger hon och hänvisar till dagens psalmbok:

– Vi har gregoriansk i ena ändan,

Om frihetens försvar

BOK

Freiheit. Ein Plädoyer

Författare: Joachim Gauck
Förlag: Kösel, 62 sidor.

I ett Europa som ännu var lamslaget av kriget frågade sig många efter 1945 hur värden som frihet och tolerans kan skyddas. Särskilt i Tyskland sökte många för-

stå varför landet hade gett efter för en diktator.

När välståndet steg, kriget blev mer avlägset och Västtyskland fick sin nya ekonomi i ordning, avtog intresset för friheten. Krigsårens röster dog bort och vad de sagt om samvete, våld och rättsstat föreföll för många yngre patriotiskt och betydelselöst.

När Tysklands nye president **Joachim Gauck** nu ger ut

Freiheit. Ein Plädoyer är det som att höra efterkrigsårens röster återuppstå. Gauck kan som uppvuxen i Rostock vittna om ett liv, inte i Hitlertyskland, men väl i DDR-staten. Där fick man vakta sin tunga och där tilläts människor aldrig bli fullmyndiga medborgare. Med adress till dem som tror att varje tvångssystem snart måste falla påminner Gauck om att "Diktaturer kan vara länge, mycket länge".

Som politiskt verksam teolog från en luthersk präst-

familj fick Gauck (född 1940) mer än andra möta DDR-propagandans angrepp och Stasis trakasserier. Det gör att hans erfarenhet av vad frihet betyder bär tyngd. Då han ser frihetens kärna som ansvar – Verantwortlichkeit – varnar han också för att människor i välfärdssamhället lätt blir så vana vid sin frihet att de upphör att värdesätta eller vilja slåss för den.

Liksom den nyligen avlidne **Vaclav Havel** betonar Gauck att ofrihet inte upp-

hör om den inte bekämpas. Gauck minns med sorg hur en rad västregeringar under kommunisttiden hellre höll kontakt med diktaturen i öst än med de medborgarrättskämpar som kämpade där. Det var, tillägger han, som om maktmänniskorna i väst hade lättare att tala med maktmänniskorna i öst än med samvetets väktare där.

Vad är då Gaucks budskap? Han menar att villkoret för att kunna kämpa mot förtryck inte ytterst är modet

att fysiskt stå emot våldet. Det är snarare och ytterst sett – en längtan. Kan längtan efter frihet vidmakthållas minskar nämligen den ångest som förlamar människors sinnen och låter det ovärdiga systemet förbli vid liv. För Gauck blev insikten om egenansvar inget mindre än den uppenbarelse som fick honom att orka vidare.

Bara det är en läxa för oss och för den yngre generationen i dag.

■ CARL JOHAN LJUNGBERG

eget sound

vara bra i sig. Musiken ska vara bra i sig. Och båda ska vara bra också tillsammans. Därtill krävs stor hållbarhet.

– Den får inte kännas slut efter tredje gången, säger Hellberg som inte tror att arbetsgruppen kan vänta enbart jubel när den blir klar någon gång hösten 2014. Han gissar att reaktionerna delar sig på två när man talar om ”nya psalmer”:

– Oj så härligt, mer att sjunga! eller:
– Nej, vi kan ju inte ens dom som finns i psalmboken!

I Sverige har man flera böcker som *Ung Psalm* med ”psalmer av hög kvalitet som sjungs i yngre sammanhang” som det heter i texten från förlaget Libris. Hos oss är en särskild ungdomspalmbok inte aktuell, de sånger som bäst kompletterar vår nuvarande psalmbok får komma med i tillägget.

I slutet av 2014 ska arbetsgruppen alltså vara klar. Sedan får juristerna ta vid och skaffa fram rättigheterna, vilket brukar vara ett drygt jobb. Liksom om tillägget kan godkännas i klump av kyrkomötet.

Finlandssvenskt sound

Kantorerna är måna om att framhålla att det finns ett eget finlandssvenskt sound i vår gudstjänst, det är något att vara stolt över.

– Går du i en finsk gudstjänst är det en annan stämning än i den finlandssvenska. Går du in i en rikssvensk kyrka får du ett tredje sound, säger Böckerman. Det norska soundet igen går mot det engelskt-anglikala hållet.

Och Kyrkostyrelsen får beröm för att den kör med psalmbokstillägg samtidigt både på svenska och finska och för att bägge språken får i stort sett samma resurser.

I högen av psalmböcker finns också *Salmebok 2008*. Den förkastades av det norska kyrkomötet. Orsaken är gissningvis att det samtidigt kom en ny norsk bibelöversättning och att också handboken förnyades. Det kan bli för mycket nytt helt enkelt.

VÅRA PSALMBÖCKER

- **År 1695** antogs den första officiella psalmboken för Sverige-Finland. Vi har kvar många av dess psalmer, till exempel *Den blomstertid och Lova Gud i himmelshöjd*.
- **1886** enades kyrkomötet om en psalmbok på svenska för Finland – efter 69 års arbete och insatser av både Runeberg och Topelius.
- **Nästa** psalmbok kom 1943 och den nuvarande godkändes år 1986. Den ska nu få ett tillägg.

sånger enligt bluestraditionen och dans från Sydamerika i den andra. (*Guds kärlek är som stranden och som gräset är det sydamerikanska inslaget, om ni inte visste*).

Arbetsgruppen ska också söka fram försummande områden.

– När vi vet vad som kommit fram om ett år kan vi lägga in beställning på det som ännu skulle behövas, säger Forsman.

Hellberg påpekar att det är stor skillnad mellan psalmboken från 1943 och den från 1986.

– Det som vi kallar andlig visa kom

med först år 1986, med visor som *Lova Herren sol och måne*. Samtidigt infördes sånger med refräng som *Dagen är kommen*.

Forsman påpekar att efter 1986 har själva psalmbegreppet vidgats. Så vad är då en psalm?

Antingen en andlig text eller en text som används i kyrkliga sammanhang. Den ska ha ett kyrkligt bruk och ska kunna sjungas i gemenskap, blir det kollektiva svaret på ett ungefär.

Ingen ungdomspalmbok

Kvalitetskraven är enkla. Texten ska

Carola kändaste kristna svensken

KÄNDISAR. Tusen svenskar fick i uppdrag att skriva ner några kända, nu levande, svenskar som är öppna med sin kristna tro. På första plats kom – kanske inte helt otippat – **Carola** med hela 600 omnämningen. Tvåa blev **Jonas Gardell** med 98 omnämningen och trea KD-ledaren **Göran Hagg-lund** med 48.

Kombinationen Carola/

Gardell är ganska bra, tycker **Karin Wiborn** som är generalsekreterare för Sveriges kristna råd.

– Det ger en ganska bra spännvidd över kristenheten i Sverige, säger hon till tidningen Dagen.

Däremot tycker hon att de som arbetar inom kyrkan är ”aningens osynliga”.

– Kyrkledare skulle behöva ta för sig mer.

KP rättar

Teaterrecensionen *Fem timmar med Bibeln* i förra veckans KP var naturligtvis skriven av **Nina Othman**

... och tillägger

Storsatsningen Via Crucis i Borgå engagerade som konstaterat många aktörer och medverkande. Textförfattarna **Maria Peura** och **Tua Forström** skall givetvis också omnämnas i sam-

och ingen annan. Redaktionen beklagar misstaget.

band med den lyckade produktionen.

SNÖN PÅ Kilimanjaro inleds i Marseilles hamnkvarter där fackförbundets ordförande drar lott om vem som ska sägas upp. FOTO: CINEMA MONDO

Solidaritet och andra märkliga ting

FILM

Snön på Kilimanjaro

Regi: Robert Guédiguian.

I rollerna: Jean-Pierre Daroussin, Ariane Ascaride, Gérard Meylan.

Hur det nu kommer sig så har det här med ”solidaritet” blivit något av ett fullt ord. Åtminstone känns det smått förlägligt, marginaliserat. Men försök säga det åt franska regissören **Robert Guédiguian**, som i likhet med en **Aki Kaurismäki** vägrar ge slaget förlorat.

I *Snön på Kilimanjaro* bär det av till Marseilles arbetarkvarter, som drabbats osedvanligt hårt av globaliseringen. Talande är att när vi kommer in i handlingen så är **Michel (Jean-Pierre Daroussin)**, bekant från *Kaurismäkis Le Havre* och hans arbetskamrater i färd med att dra lott om vem som får gå från skeppsvarvet.

I egenskap av fackligt ombud har Michel rätt att stå över lottningen men särbehandling är inte hans grej. Till saken hör att Michel trots allt ligger bättre till än många av hans olycksbröder. Bostaden är

betald och barnen är vuxna samt utflugna. Plus att Michel och hustrun **Marie-Claire (Ariane Ascaride)** på sitt silverbröllop får en Afrikaresa i present.

Men sedan träder verkligheten in. Reskassan försvinner i samband med ett väpnat rån och trots att den skyldige, en arbetslös yngling, åker fast är det Michel och hans hustru som tar åt sig. Vilket är deras ansvar – moraliskt och socialt sett?

Resultatet är en stor film i det lilla formatet, en verklighetsförankrad vuxensaga om goda människor i en på många håll ond värld. Med det inte sagt att Guédiguian skulle ta i så byxorna spricker.

Stilistiskt sett är det fråga om jämna plågor och fram träder människor som snarare karakteriseras av vårtor och blesyrer än av hjälteglorior, människor som tar sig an solidariteten i vardagen, inte i festtalen.

Så vackert (och kristligt, i ordets ursprungliga bemärkelse) är det att man nästan får lust att klämma fram en tår. Den samhällseliga snålblåsten till trots. Eller kanske just därför.

• KRISTER UGGELDAHL

Kyrkpressen är Svenskfinlands största tidning med en upplaga på 108 000 ex varje torsdag.

KP
KYRKPRESSEN

En chans för en journalist som vill ta tag i de stora frågorna: Kyrkpressen söker en vikarie för vår ena

REDAKTIONSSEKRETERARE

på vår centralredaktion i Helsingfors från 1.6.2012 till 1.1.2013, med sannolik förlängning.

Du

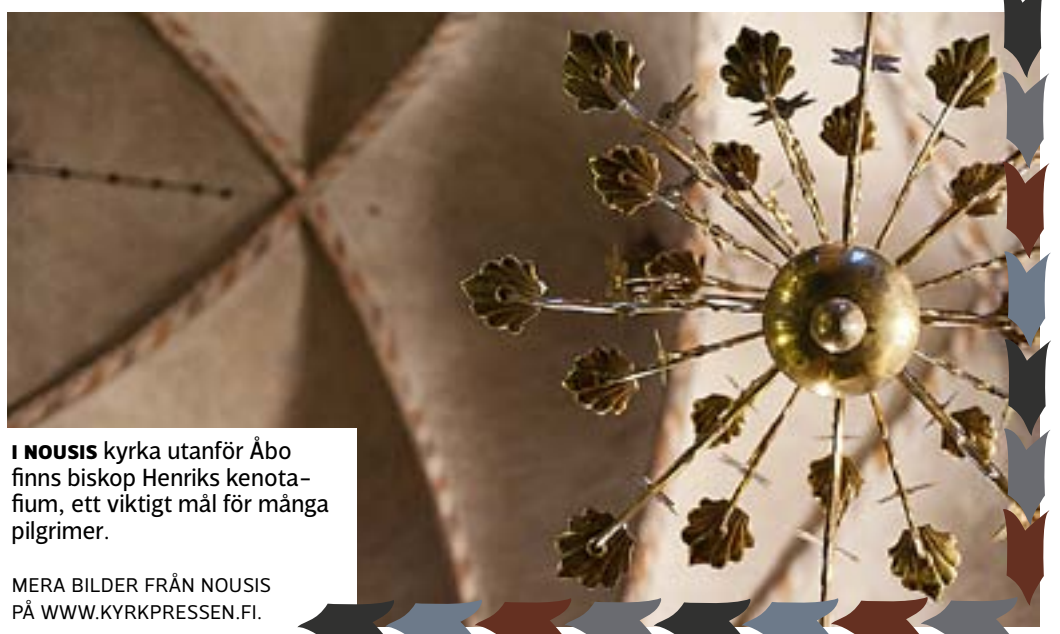
– har gedigen journalistisk erfarenhet, är en snabb skribent med stark språkkänsla och god allmänbildning.

– är en god teamarbetare och organisatör som kan leda andra.

Redaktionssekreterarskapet alterneras med veckor som vanlig redaktör. Kännedom om kyrkan och särskilt församlingarna i Borgå stift är ett plus. Vi arbetar i InDesign och InCopy.

Ansökan (**senast 10.5**) till: **Chefredaktör May Wikström**, Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors, may.wikstrom@kyrkpressen.fi, tfn 040 1530313

Bifoga också din CV och gärna ett prov på ditt eget skrivande. Mer information även på kyrkpressen.fi!

I NOUSIS kyrka utanför Åbo finns biskop Henriks kenotafium, ett viktigt mål för många pilgrimer.

MERA BILDER FRÅN NOUSIS
PÅ WWW.KYRKPRESSEN.FI.

Tillbaka till början

En historisk knutpunkt fylld av stillhet. Nedgången men otroligt vackert. Följ med Hedvig Långbacka på en rundtur i våra medeltida tempel av gråsten och tegel!

TEXT: HEDVIG LÅNGBACKA FOTO: ANDREAS ANDERSSON

Att åka till kyrkan i Nousis, 75 kilometer nordost om Åbo, är att åka tillbaka till den finländska historiens början – om man tänker sig att historisk tid börjar med de första skriftliga förelämnarna. En gång i tiden var Nousis en central plats där mycket folk rörde sig. Kyrkan ligger vid ån Hirvijoki och redan under järnåldern fanns här en samlingsplats där man höll marknad. Numera får den som vill komma hit bege sig långt på sidan om allfarvägarna. På sista sträckan är vägen riktigt smal och krokig och besvärlig att köra. Men man blir rikligt belönad när man väl kommit fram.

Här stod Finlands första biskopskyrka en gång, en längesedan försvunnen träkyrka som byggdes i början av 1200-talet innan biskopen flyttade till ett nytt fäste i S:t Marie socken (numera en del av Åbo). På 1400-talet byggdes sedan gråstenskyrkan som är speciell både utanpå och inuti.

Den är till formen annorlunda än alla andra gråstenskyrkor. De allra flesta består av en bastant rektangulär hall, med vapenhus och sakristia som små tillbyggnader på varsin långvägg. Kärnan här i helige Henriks kyrka är just en sådan hallkyrka, men kortväggarna är inte raka utan rundade. Högkoret

”Det hände att pilgrimerna kröp in i den präktigt tilltagna kistan för att på det sättet, på ett mycket konkret sätt, komma riktigt nära den heliga närvaron.”

är sexkantigt och också den motsatta, västra väggen är rundad. Det ger kyrkan en alldeles egen siluett och gör att den påminner mig om kyrkor i andra delar av Europa, som en finsk version av en tidig gotisk kyrka, kanske.

Det kan hända att man ville ge kyrkan en alldeles egen form för att den rymde något alldeles unikt. I kyrkans mittgång stod och står allttjämt (och nu citerar jag en av Finlands främsta medeltidshistoriker) ”kyrkans och hela det medeltida Finlands stolthet” – biskop Henriks kenotafium, som det så fint heter (ett kenotafium är ett gravmonument där det inte finns några kvarlevor av den avlidna).

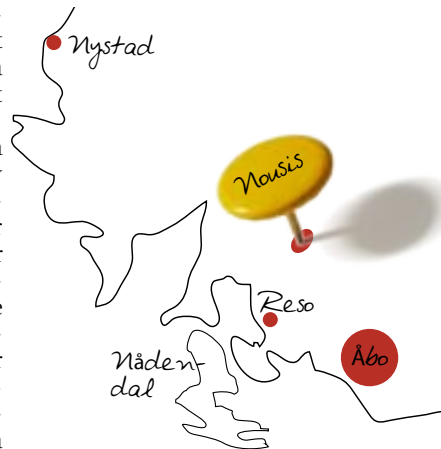
Det är en synnerligen intressant utsmyckad gravkista. Det råder delade meningar om huruvida vårt nationalhelgons kvarlevor faktiskt har funnits i den massiva kalkstenskistan. Men människorna på medeltiden trodde att hans ben en gång hade funnits där och därför blev kistan och hela kyrkan ett viktigt mål för pilgrimsfärder. Det hände att pilgrimerna kröp in i den präktigt tilltagna kistan för att på det sättet, på ett mycket konkret sätt, komma riktigt nära den heliga närvaron.

Den präktiga kistan gjordes någon gång på 1400-talet och den är täckt av mässingsplattor. På dem finns graverade bilder, dels olika händelser i vår första biskops liv, dels också en stor bild av honom själv, iklädd en mässhake och stola som är vackert broderade med blommönster. Och i miniatyrformat kring honom har graverats bilder av biskop Magnus Tavast, som antagligen var den som på 1430-talet donerade hela härligheten, samt apostlarna

Petrus, Paulus, Andreas och Johannes. Andra helgon som håller honom i sällskap är bland andra Birgitta av Vadstena, Katarina av Alexandria, S:t Erik och Sankt Olav, som ju var det svenska rikets skyddshelgon.

Såsom brukligt var i medeltida kyrkokonst berättade de graverade mässingsplattorna runt kistan historien om helgonets liv: korståget, Henriks dop av finnarna vid Kuppis källa, om Henriks död för Lallis hand. Denna sarkofag, som kistan också kallas, är alltså kyrkans stora skatt och det som historiker och konsthistoriker vallfärdar hit för att se.

Det lönar sig att köra den knappa timmen från Åbo till Nousis. Och kan man välja ska man gärna göra det i syrentider! Runt kyrkmuren växer nämligen frodiga syrenbuskar som sprider en underbar doft när det är så dags. Vilket gör att besökare kan fröjdas åt rikedom av flera slag: den av människor skapade och den som finns i själva Skapelsen.

Hedvig Långbacka

JAG VÄXTE upp i hägnet av Domkyrkan i Åbo. Den var ett alldeles självklart centrum; dit styrdes stegen ibland till gudstjänst, ibland till konsert, ibland för att beundra ”riksjulgranen” på den stora platsen utanför.

Det var först i vuxen ålder jag så att säga kunde ta ett steg tillbaka och se helgedomen som den mycket speciella byggnad den är. Då vaknade också mitt intresse inte bara för denna medeltida kyrka, utan för kyrkor överhuvudtaget. Kyrkor som andliga rum, som konstskatter, som bärare av vår kultur. Kyrkor både här och ute i världen.

Särskilt talar de medeltida kyrkorna till mig, både hemma i Finland och utomlands. Deras kärva skönhet rör mig på ett plan som jag inte kan förklara, men som jag känner att är mig mycket viktigt. Därför besöker jag ofta och gärna de gamla templen av gråsten och tegel.

Ett år beslöt jag att hålla en radioandakt i en kyrka. Det blev med tiden ganska många sådana andakter. Av dem bearbetade jag sedan texter som jag nu hoppas kan påminna läsarna om vilka skatter till kyrkor vi har i våra bygder.

I sommar besöker vi en rad medeltida kyrkor runtom i Finland i sällskap med Hedvig Långbacka, radio-redaktör och ivrig kyrkbesökare.

LOCUS
www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 15, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borring av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

BERGSVÄRME- BORRNINGAR

- Välkommen och besök vår nya hemsida!

www.porausassat.fi

- Beställ idag så undviker du sommarens rusning!

Tfn 050 300 9685
info@porausassat.fi

En beställning av oss är ett Ess i ärmen!

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam och rökfri ung kvinna önskar hyra rymlig etta eller tvåa i centrala Borgå fr.o.m. 1.6 max hyra 500e. Nadina/Tel. 040-8456133

Skötsam nyutexaminerad lärare från Österbotten med fast arbete söker en förmånlig lägenhet i gott skick i västra Helsingfors (gärna t.ex. Munksnäs el. Drumsö) från och med 1.6. eller 1.7. Kontakta Janek: 050-4923240.

Ungt par söker tvåa i Helsingfors centrum för längre tid. Min flickvän jobbar som sjuksköterska, jag är nästan färdig ekonom. Båda har stadigvarande inkomster, vi flyttar till Helsingfors pga. jobb. Kontakt: Nico / 040-8208269.

Vi är ett ungt studerande par från Raseborg, skötsamma och rökfria. Önskar hyra 2 rum + kök i Vasa centrum/Brändö, fr.o.m juli/ augusti 2012. Vänligen ring Pernilla 050-5524681.

Två klasslärarvänner söker 3r+k/kk /2r+k i södra H:fors fr.1.6 eller 1.5.rökfria och djurfria. Ronja & Lotta 0503835712

UTHYRES

Vacker lägenhet 45 m² i gammalt hus med 2 rum, kokvrå på Sanduddsgatan i Helsingfors. Lämplig t.ex för ett par. Ring Maria 040 8229187.

Mormorsstuga 3 rum, kök, bastu, badrum vid havet med egen brygga. Garage och bilväg fram i Pederså, Kimito. Perfekt för 2 pers eller mindre fam. Uthyses för längre tid. Genast ledig. Ring 0400-367022

Nyrenoverad 1 r + k 35 m² i Esbo/Alberga. Hyra 695 e + vatten, från 15.6. Till skötsam icke-rökare, ej djur. Tfn. 040-7648380

En byrå med komplett service

Forum	tel. 010 76 66620
Hagnäs	tel. 010 76 66500
Tölö	tel. 010 76 66530
Malm	tel. 010 76 66630
Östra Centrum	tel. 010 76 66590
Alberga	tel. 010 76 66610
Hagalund	tel. 010 76 66570
Dickursby	tel. 010 76 66560
Myrbacka	tel. 010 76 66600
Kervo	tel. 010 76 66550
Hyvinge	tel. 010 76 66580

(0,0828 €/tel + 0,1199 €/min)

HOK-ELANTO

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

hok-elannonhautauspalvelu.fi
perunkirjoitustoimisto.fi
Telefonijour 24 h: 050 347 1555

INKAST MARIA SUNDBLOM

Helga vilodagen

NÄR MIN MAMMA var liten var veckans höjdpunkt söndagsskolan. Eller söndagsskolorna, för varje vecka cyklade hon ett andligt Tour de France mellan baptisterna, pingstvännerna och faluröd bykyrka. Hon samlade på skrämmande berättelser, glittränglar och jesusmedfären-bilder. Nu cyklar nästan ingen till korsförsedda unkna lokaler med frivilliga lärarinnor. Inte för att söndagsskolor inte längre finns utan för att så få kan eller hinner gå dit. Förr i tiden var söndagens stillhet tortyr för mycket smått, och att sitta i ring och lyssna på barnens bibel var därför ett välkommet avbrott för rastlösa ungar.

I DAG ÄR DET precis tvärtom. Söndagen är dagen när familjen måste synkronisera sina klockor och scheman redan i gryningen för att hinna med handbollen, kalasen, slakten, golfen, vänbrunchen och garageröjet som aldrig annars blir gjort. Tiderna har förändrats men inte kyrkan. För där står vi på katedraltrappan med putande underläpp och undrar var alla barnfamiljer är på söndagarna. Ibland gör vi något crazigt som baby-mässa eller familjegudstjänst men medelåldern blir ändå över 70.

JAG ÄR lite uppgiven. Jag vill inget hellre än en kyrka full med barn. Vanlig gudstjänst eller spirituellt spektakel, inget är mig främmande. Men barnlös bör jag inte sitta om jag ordnar barnprogram på söndagen, då har vi inte lyckats vara lyhörda för hurdan verksamhet som behövs. Kanske det här är ett fenomen i ett sekulariserat södra Finland där tröskeln till kristen verksamhet kräver lågklackat och verklig fördomsfrihet i tanken. Men jag tycker nog att många av mina kolleger runt om i stiftet också trevar efter formen, innehållet och tidpunkten för att nå människor i olika storlek.

DET INTRESSANTA ÄR att under hela den tiden som jag jobbat med barn- och familjearbete har jag känt mig så kluvan inför uppdraget men inte kunnat tolka sprickan under naveln förrän nu: Jag ska hitta på en massa givande verksamhet för barn och föräldrar samtidigt som jag vet att det som familjer i dag behöver mest av allt är tid. Tid att bara vara. Med varandra. Och att mitt uppdrag är att stöda deras behov. Inte bara för att det är självklart gott utan också för att det är i enlighet med evangeliet och Kristi uppmaning om att vi ska älska varandra och ta hand om våra små. Samtidigt undrar jag ängsligt, och kanske högfärdigt, att vem ska då stå för motkultur, djup och existentiella kartor om vi bara ber folk att bara vara, och helst hemma? Och be-driver Fadern, Sonen och den heliga Anden uppsökande verksamhet och skapar gudstjänst mellan urdruckna lattekoppar, dagens Husis, lego-världar och stora täcken eller måste man sitta i hårda bänkar klockan 10 för att uppleva kristen gemenskap och heliga ord? Jag är precis så förvirrad som jag låter.

Maria Sundbom-Lindberg är präst i Johannes församling.

”Jag ska hitta på en massa givande verksamhet för barn och föräldrar samtidigt som jag vet att det som familjer i dag behöver mest av allt är tid.”

ANNONS

BESÖKARE AVVISAD

Prästens hus

Under en resa fick jag och mitt sällskap syn på en vacker kyrkobyggnad. Vi kände på dörren. Den var inte låst! Vi gick in och satte oss i en bakre bänk för att stilla begrundna: här är vi nu i Guds hus.

Vi hade inte hunnit sitta länge förrän en man klädd i prästrock med den vita stumpan vid halsen kom fram till oss. Han frågade: ”Har ni något ärende här?” ”Nej”, sa vi, ”inget särskilt, annat än att sitta stilla en stund.” ”Alltså, församlingen har en sammankomst och vi vill gärna vara ostörda”, sa prästen.

Församlingen tycktes bestå av fem personer i den främsta bänken, där de pysslade med något i den annars tomma kyrkan. ”Men vi är helt tysta”, sa vi. ”Kyrkan här är församlingens”, sa prästen, ”det förstår ni väl!” Vi gav oss iväg så tyst som möjligt.

Präster har också andra sätt att sätta sin egen prägel på det som borde vara Guds hus. De kan t.ex. anse att de bör ge den lilla lokala kyrkan ett mervärde genom sin egen Personlighet. Församlingen och eventuella tillfälliga besökare får då fagna sig åt deras charm och fyndiga predikningar. Då läser de kanske inte kyrkan så ofta eller är allmänt avvisande mot okända besökare.

Men de står som ett minst lika stort hinder mellan kyrkobesökaren och Gud. Där, i prästens hus.

RAUNO AHO
Helsingfors

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÅSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
Malm: Kyrkobyggen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum: Esboplatzen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautaushuolto.net **MEMORIA**

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy

Fullständig begravningservice
– med omtanke och mångårig erfarenhet

Karis Hangö Ekenäs Ingå Sjundeå
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g. 14
Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186

www.werthmanns.com
Dejour 24 h 0400-473391

SEXUALITET RESPEKT

Kan ett personligt påhopp vara Guds ord?

När jag för en tid sedan var ute på promenad mötte jag en man som stannade för att prata bort en stund med mig.

År 2010 medverkade jag i "Himlialiv" på FST5 där jag berättade om hur jag som kristen länge förnekade min homosexuella läggning, men att jag efter cirka 15 år av självförnekelse och bön till Gud om att bli "botad" vågade berätta sanningen och acceptera mig själv.

Mannen berättar att han såg "Himlialiv", att det berört honom och att han inte kunnat tro att det var så svårt att "leva med den där läggningen". Jag blir glad av hans ord och vi börjar samtala. Plötsligt säger mannen att han tror att Gud skapat mig homosexuell, men att jag kan förändras och att Gud allsmäktig kan göra mig heterosexuell. Jag blir förstas ledsen och säger det till honom, hans svar "det gör ingenting" samt "det är ju Guds ord". Jag frågar varför det är

"De kan skapa en förgörande ångest, det är ett faktum att homosexuella till och med tagit sitt liv då de tror att de inte kan bli accepterade av samhället eller Gud."

en synd om två människor av samma kön älskar varandra och vill leva tillsammans. Han svarar att Gud inte tänkt det så. Jag avslutar samtalet, jag börjar må dåligt av det hela och vi skiljs åt i en sorglig stämning.

Varför väljer man att säga så till någon? Är det för att sära? Knappast. För att hjälpa? Kanske. Eller är det av rädsla? "Om jag inte försöker omvända denne min nästa,

kommer både jag och han att bli straffade av Gud." Svaret vet endast den som gjorde uttalandet, men kanske någon känner igen sig i mina resonemang? Jag känner själv igen mig, det fanns en tid då jag levde i rädsla inför Gud. Så är det inte längre, numera är jag trygg med Gud.

Hur välmenade mannens uttalanden än var så kändes de som ett personligt påhopp, kränkande och obehagliga. De kan skapa en förgörande ångest, det är ett faktum att homosexuella till och med tagit sitt liv då de tror att de inte kan bli accepterade av samhället eller Gud. Personligen är jag färdig med min självförnekelse och ångest, jag har förlåtit i mitt hjärta och gått vidare. Jag mår bra nu, men hur går det för dem som inte kommit lika långt?

Hur manne det känns att få höra att det är fel att vara så som du är och lever ditt liv. Att till exempel din sexuel-

la läggning inte är någonting som Gud har tänkt och hur känns det att säga dessa saker till en människa och se att hon/han blir ledsen? Sådana uttalanden skapar enligt mig en situation där båda parter blir illa berörda. Guds ord ...?

Enligt mig är det viktigt att diskutera tro och intressant när det sker med respekt för varandra samt varandras eventuella olikheter. Alla har rätt att tro som de vill och basera sin tro på vad de vill, men har vi rätt att tala om för varandra hur vi ska leva? Håller argumentet "det gör ingenting om du blir ledsen av det jag säger, det är ju Guds ord"?

Kan vi, trots olika åsikter och sätt att leva, existera tillsammans utan att kritisera och tillrättvisa varandra? Leva och låta leva.

SIMON HÄGER
Helsingfors/Nykarleby

GUDSNATUREN OCH DÖDEN

Svar till Helge Ekman

Frågan om Kristi dubbla natur, helt och hållet människa och helt och hållet Gud på samma gång, är ett knepigt teoribygge som sysselsatte redan de tidiga kyrkofäderna vid kyrkomötet i Nicea 325 och har fortsatt att sysselsätta oss kristna fram till idag, då främst Jehovas vittnen är noga med att påpeka att Jesus inte är Gud. I en av våra tre trosbekännelser, den athanasianska, formuleras läran om Kristi dubbla natur ytterst detaljerat så här: "Ty liksom den förnuf-tiga själen och kroppen bilda en enda människa, så utgöra Gud och människa en enda Kristus, vilken har lidit för vår frälsnings skull, nedstigit till dödsriket, uppstått från de döda, uppstigit till himlarna, sitter på Faderns högra sida och skall därifrån igenkomma till att döma levande och döda." Så skriver också Luther i sin skrift *Von den Konziliis und Kirchen* (Om kyrkomöten och kyrkor) 1539: "Gud kan visserligen till sin natur inte dö, men nu är Gud och män-

"Vårt mänskliga förnuft kan inte fullt ut förstå Guds storhet och handlande, men jag tror utan att förstå att Gud i Kristus led verklig smärta, dog och uppstod på den tredje dagen."

niska förenade i en person. Därför heter det med rätta, att Gud dör, när den människan dör, som är ett med Gud eller en person med honom." Vårt mänskliga förnuft kan inte fullt ut förstå Guds storhet och handlande, men jag tror utan att förstå att Gud i Kristus led verklig smärta, dog och uppstod på den tredje dagen.

Med vänlig hälsning

MONICA HEIKEL-NYBERG
församlingspastor

Visst dog Gud på korset!

I inlägget "Gud dog inte på korset!" skriver Helge Ekman att det endast var människan Jesus som dog på korset och inte Gud, som är evig och odödlig. Det är dock vår evangelisk-lutherska kyrkas tro att Jesus Kristus är både sann Gud och sann människa. Hans gudomliga och hans mänskliga natur är alltsedan inkarnationen (Guds människoblivande i Jesus) så förenade att det är helt rätt att säga: "Gud föddes i ett stall och dog på ett kors." Inom många kristna kyrkor kallas därför Maria, med all rätt, Guds moder. Observera dock att det enligt vår kyrkas tro är den andra personen i den heliga Treenigheten, Sonen, som dör på korset, inte Fadern och den helige Ande. Att Gud dog på korset är det yttersta beviset för Hans stora kärlek till oss och hela skapelsen.

ANNA LINDÉN
T.f. församlingspastor
i Mariehamns församling

KÖTT HALALSLAKT

Metoden väcker frågor

I KP 16 (19.4.) frågades om halalslaktat kött bör undvikas eller inte. Regeln om att alltsomsäljs i köttständer kunde kanske efterföljas i det antika Rom - men kontrollen av stånden varierade förmodligen mellan olika regioner. Skäktningsvar kanske den bästa metoden att få kött som höll längre. I dag behövs inte skäktningsurhygienisk synpunkt. Veterinärer har ofta fastställt att en väl utförd skäktningsmetod inte tillför mera smärta än metoden med bedövning. Men att "mäta" smärta är knappast helt enkelt?

Dessutom ställer man sig några frågor: I den gängse (i Finland) metoden med bedövning är transporten och väntetiden smärtsamma men slaktningen därpå snabb och enklare än skäktningsmetoden som för en icke invigd ter sig närmast som ett slags offeringsritual - djuret ställt och befäst i ett visst läge, rätt snitt i rätt vinkel osv. Hur är det med kontrollen av de slakterier där skäktningsmetoden används?

TIMM SOTHMANN
Tammerfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

SYRIEN VAPENVILA

"Men ingen kan bombas till fred, förhandlingar behövs också."

Ledarskribenten Yrsa Grüne i Hufvudstadsbladet om det höga pris civilbefolkningen i Syrien nu betalar samtidigt som fredsplanen är bräcklig.

Res med oss

Dagskryssningar till Tallinn
Följande lördagar: 19.5, några platser kvar!
16.6, 21.7, 18.8 och 22.9.2012
Pris 60€ (från Ekenäs, Karis, Ingå)
Pris 64€ (från Bromarv och Tenala)
Bussen är med hela resan.

Visumfritt till St. Petersburg 15-17.6
Svenskspråkig gruppresa med St. Peterline, 2 nätter på båten och en dag i St. Petersburg där det ingår rundtur i staden. **Pris fr. 433€/ pers**

Konst- och Antikresa till Budapest 20-23.9
Enastående resa där experten Tuija Peltomaa från Hagelstams auktioner är med. Vi besöker bl.a. antikmarknaden i Budapest och Sissis Barockslott. Stadsrundtur ingår i priset. **Pris fr. 785€/ pers.**

Noggrannare program finns på våra byråer eller på vår hemsida:
www.matkahaukka.com Byråavgift 10€/ bokning

Resebyrå Resehaukka Ab

Munkkullavägen 15, 02400 Kyrkslätt
Tel. 09-2965000
e-mail: rese@matkahaukka.com
Dalgatan 1, 10300 Karis
Tel. 019-2782800
e-mail: karis@matkahaukka.com

3-5.8 SORDAVALA-LAHDENPOHJA
1-8.9 Upptäck Irland med Aranöarna
3-9.9 Franska vin- o. gourmetresan
3-10.9 Slovakien, Tatraberger och Bratislava
8-16.9 Lyxkryssning i västra Medelhavet
10-16.9 Alper och sjöar i Schweiz
18-25.9 Rivieran-Provence-Andorra och Barcelona
24.9-1.10 Balkans pärlor - Kroatien, Bosnien och Montenegro
26.9-3.10 Exklusiv ö-kryssning i Adriatiska havet
5-14.10 La Bella Italia
Drömmen om Hawaii
- februari-mars 2013

INGVES NÄRPES Tel. 020-7434530
ingves.narpes@ingvesresor.fi

INGVES VASA Tel. 020-7434520
ingves.vasa@ingvesresor.fi

KING TOURS
DIN PERSONLIGA RESEARRANGÖR

Nu kan vi erbjuda högklassiga gruppresor på svenska även från Finland!

King Tours är en väletablerad researrangör med intressanta resmål i länder med tusenåriga sevärdheter. Resorna fokuserar på historia och kultur och leds av erfarna reseledare och kunniga lokalguider. Våra hotell håller god standard, ett gediget utflyktsprogram ingår alltid, liksom tid för vila och egna upptäckter.

7 - 14.10.2012 Malta, en historisk resa. Vi bor sju nätter på 1:a klass hotell i St. Julians och besöker bl.a. Valletta, Mdina, Rabat och Gozo. Svensk reseledare och svensktalande lokalguide.

28.10. - 8.11.2012 Rundresa Jordanien och Israel. Under 10 dagar får vi uppleva flera tusen år gammal historia och besöka de klassiska orterna från vår tideräkningens början. Nasaret, Gennesarets sjö och Jerusalem, klipptaden Petra, Röda Havet och Döda Havet. 11 nätter på fyra- och femstjärniga hotell. Halvpension. Svensk reseledare och engelsktalande lokalguide.

Vår kontaktperson i Finland är Tuija West som har lång (35års) erfarenhet av resor och reseplanering.

King Tours, c/o Tuija West , Strandgatan 16 B 35 , 65100 VASA
Tel. 06 3122 476
Gsm 0400 298 151
tuija@kingtours.se
Dagsprogram finns på www.kingtours.se eller på begäran.

Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ
Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs, tfn (019) 246 2462

En soldat brukade alltid ha Bibeln närmast bröstet när han gick ut i strid. En dag blev han träffad av granatsplitter och fördes medvetningslös till militärsjukhuset. När han vaknade kom läkaren in med hans bibel och sa: – Den här räddade ditt liv. Det var ett hål i Bibeln efter granatsplitter. Läkaren bländrade i den och hittade splitter mitt i esajas bok. – Min bibelskollare hade rätt – ingen tar sig igenom Jesaja, sa soldaten.

SOMMARDAGAR ÄR ett nytt koncept som riktar sig till 17-19-åringar. – Vi har beställt fint väder, lovar Marlen Talus-Puzesh från arrangören FKS.

Unga behöver vuxentid

Höstdagarna kom och gick, snart är Sommardagarna här. Ett nytt ungdomskoncept har fötts.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

Sommardagar, vad är det?

– Det är ett veckoslut för lite äldre ungdomar som ordnas på Lekholmen i Helsingfors i juli, säger **Marlen "Maami" Talus-Puzesh**, ungdomsarbetsledare i Grankulla och ny ordförande för FKS (Förbundet Kristen Skolungdom).

Varför ska man komma på Sommardagar?

– Många församlingar har inte möjlighet att ordna läger för de lite äldre därför att de har fullt upp med barnläger och skribaläger. Det här lägret är tänkt främst för 17-19-åringar, men också yngre och äldre är välkomna. Det kan handla om unga som vuxit ur Höstdagarna men finns kvar till exempel som talkoarbetare.

– Vi märkte att det fanns ett behov av program för den här gruppen och såg att vi

hade resurser att ordna sådant.

Blir Sommardagar ett projekt som kommit för att stanna?

– Jo, det är ett koncept för de närmaste 50 åren! skratrar Talus-Puzesh.

Det talas mycket om att kyrkan inte satsar på unga vuxna. Kan inte unga delta i vanlig församlingsverksamhet som till exempel gudstjänster?

– Gudstjänsten i sig är hela församlingens sak. Men en ung vuxen – eller vilken människa som helst som kommer från gatan och inte är van att gå i gudstjänst – har svårt med tempot. Det är så långsamt att man somnar av bara det. Man borde öva upp sin förmåga till stillhet för att kunna ta till sig en gudstjänst. I gudstjänsten ska man vara tyst, koppla av och tänka efter. Det är svårt för dagens människor obero-

”Det är det kyrkan borde vara bäst på: att skapa rum för andakt och ge tid.”

Marlen Talus-Puzesh

de av ålder. Att sätta sig ner och tänka på Gud. Om man inte har det i sin livsrytm så hittar man ingen gudstjänst som man tycker att är bra. Men det är viktigt för varje människa att hitta stillheten för det är så vi hinner i kapp oss själva och har lättare att höra Gud.

Kan man träna upp sin förmåga till stillhet till exempel på Sommardagarna?

– Jo! När man kommer till Lekholmen på läger kommer man inte så lätt därifrån. Vi bjuder på några dagar som går ut på att dela gemenskapen, chilla och sola – vi har beställt bra väder – så man varvar ner. Då kan man också ta till sig stillheten och andakten.

Satsar kyrkan på ungdomar?

– Jo. Vi är ju bäst i Finland på det, vi når flest ungdomar. Det finns många anställda, det finns utrymmen. Intentionen är god i hela kyrkan. Men – en del församlingar har inte lika bra ekonomiska möjligheter som andra eller väljer av olika skäl att prioritera något annat.

Vad vill unga ha av kyrkan?

– Jag tror inte att de förväntar

sig så mycket. Kyrkan har alltid funnits där mitt i byn, om inte annat så som en kyrkobyggnad. Man tror att man vet vad kyrkan är och vad kyrkan har att erbjuda. Många ungdomar och unga vuxna säger att de tror, men inte som kyrkan lär. Då frågar jag: vad lär kyrkan? Det har de inget svar på, men de tror inte på det.

Vad vill du ge ungdomarna?

– Det är två saker. Den ena är tid. Jag har tid att möta dem. Jag har tid när som helst, pappren kan vänta för en stund om någon ungdom behöver mig som är anställd av kyrkan. Jag vill erbjuda ungdomar och unga vuxna möjlighet att vända sig till mig när de behöver någon.

– Det andra kyrkan kan är att skapa utrymme för stillhet och andakt och eftertanke. Det är det kyrkan borde vara bäst på: att skapa rum för andakt och ge tid. Och det gäller inte bara ungdomsarbetet utan all verksamhet. Då behövs det inte mycket pengar i verksamhetsbudgeten, men det behövs anställda som har den här tiden.

Om du fick en miljard att lägga på ungdomsarbetet, vad skulle du satsa på?

– Om vi hade obegränsat med

pengar skulle jag anställa en personlig assistent för alla ungdomar, en assistent som skulle hjälpa dem med livet. En sorts livsfadder som skulle få jättegod kontakt med den unga redan under högstadetiden, någon som den unga litar på. Den här vuxna skulle följa med den unga över de höga trösklarna som att hitta en studieplats efter grundskolan eller få ett jobb. Och följa med tills de på riktigt är vuxna och kan stå på två ben. Assistenten skulle inte göra allt åt den unga, utan vara en människa som alltid finns där och som man kan fundera tillsammans med. Växtrvårken när man blir vuxen är hård i dagens Finland.

Hårdare än när du växte upp?

– Valmöjligheterna är så mycket fler. Det är bra, men det medför ångest. I princip står världen öppen för de unga, men vad ska de välja? Vad är de på riktigt bra på? Tänk om de väljer fel? Beslutsångesten är stor. – Samtidigt har de unga tappat kontakten till de vuxna omkring dem. Allt för tidigt ska de klara sig ensamma. Vem klarar sig ensam som 18-åring? Vilken 18-åring kan fatta egna, helt självständiga beslut i det kaos av intryck som rå-

der omkring dem? De behöver ju ett bollplank.

– Det räcker inte alltid med mamma och pappa. Det finns vissa saker man inte vill prata om med sina föräldrar. Det handlar också om att bli självständig. Men man behöver en vuxen.

– Det som har hänt sedan jag var ung är att alla ungdomar i dag tror att de är en liten Dr Phil. De tror att de måste kunna hjälpa varandra och då vänder de sig inte till vuxna för hjälp. Hur ska de kunna ge varann perspektiv på livet? De vet i princip hur man ska lösa olika problem, men de har ingen erfarenhet. Det behöver de vuxna till.

Tror du att de ungdomar som deltar i Sommardagarna kommer därifrån som förändrade människor?

– Jovisst! Varje möte med en annan människa förändrar en. Vagar man stanna opp och på riktigt möta en annan människa, då förändras man!

Sommardagar ordnas 6-8 juli på Lekholmen i Helsingfors. Arrangör är Förbundet Kristen Skolungdom. I programmet ingår förutom lägerliv också besök på Borgbacken. Läs mer på facebook under "Sommardagar".